

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
(ایرانداک)

نقش ایرانداک در پشتیبانی از سیاست‌گذاری علم و فناوری

۳	ارائه تصویر و نمای علم و فناوری کشور
۸	توسعه و تقویت شبکه‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری
۱۱	پژوهش
۲۰	انتشارات علمی
۵۶	میزگرد و سخنرانی علمی
۶۲	آزمایشگاه
۶۵	ارائه مشاوره‌های سیاستی

به نام خدا

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)، با پنجاه سال سابقه، در مسیر گردآوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات علمی و فناوریانه در حوزه‌های مختلف علوم، فعالیت نموده و تجربه و دانش مدیریت نظام علم و فناوری در سطح کلان را به دست آورده است. به طوری که در حال حاضر پایگاه‌های اطلاعات علمی پژوهشگاه با بیش از یک میلیون رکورد اطلاعاتی که بالغ بر ۵۰۰ هزار رکورد آن به پایان-نامه‌های دکترا و کارشناسی ارشد اختصاص دارد، یکی از با ارزشترین گنجینه‌های علمی کشور است. در طی این سال‌ها، پژوهشگاه تلاش نموده تا با گسترش پوشش منابع اطلاعات علمی و فناوریانه خود، پیشبرد مدیریت اطلاعات علمی و فناوریانه، و کسب تجربه در زمینه سازماندهی و پردازش اطلاعات، در جوار دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، و نهادهای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری و به قصد تامین نیازهای آنها فعالیت‌های خود را پیش برده و رسالت خود را عملی نماید. فعالیت‌های پژوهشگاه در پشتیبانی از سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور با ساخت سامانه‌هایی برای تحلیل و تولید اطلاعات استراتژیک و ارائه تصویر و نمای علم و فناوری کشور؛ توسعه و تقویت شبکه‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری؛ انجام طرح‌های پژوهشی؛ انتشارات علمی؛ برگزاری میزگردها و سخنرانی‌ها؛ راه‌اندازی آزمایشگاه؛ و ارائه مشاوره‌های سیاستی به نهادهای سیاستگذار همراه بوده است. در این گزارش، چکیده‌ای از نقش ایرانداک در سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور آمده است.

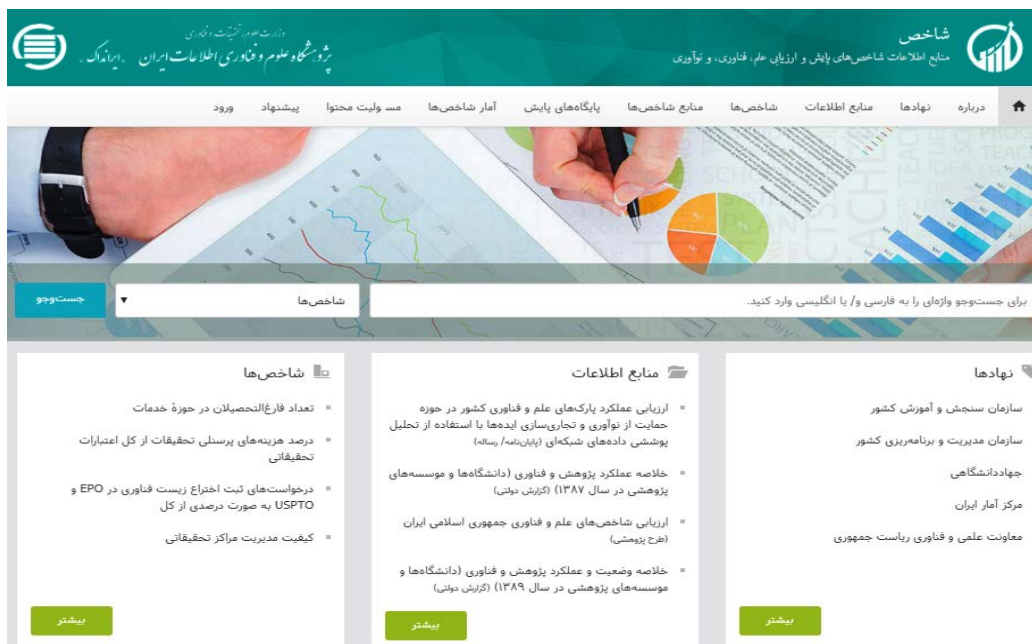

ارائه تصویر و نمای علم و فناوری کشور

سیاست گذاری علم و فناوری در کشور به اطلاعاتی نیاز دارد که فراهم آوری بخشی از آن را ایرانداک در سامانه ملی مدیریت اطلاعات تحقیقاتی (سمات ملی) انجام می داد که در اردیبهشت ۱۳۹۹ به کار خود در ایرانداک پایان داد. همچنین ایرانداک بنیان گذار نخستین رصدخانه پژوهش و فناوری نیز هست و داشبوردهای گوناگونی را در اختیار سیاست گذاران این حوزه می گذاشت که برخی از آنها داشبورد طرح های پژوهشی، داشبورد پایان نامه ها و رساله ها، و داشبورد همانندجو بودند که در بهمن ۱۳۹۹ به کار خود پایان دادند. افزون بر این، سامانه های منابع اطلاعات شاخص های پایش و ارزیابی علم، فناوری، و نوآوری؛ جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)؛ و دانش ایران از سامانه های اطلاعاتی دیگر ایرانداک برای سیاست گذاران هستند. ایرانداک با توسعه سامانه های مذکور توانسته است تصویر و نمای علم و فناوری کشور را برپایه نقشی که در اساسنامه بر عهده آن نهاده شده را به خوبی برای سیاست گذاران ترسیم نماید.

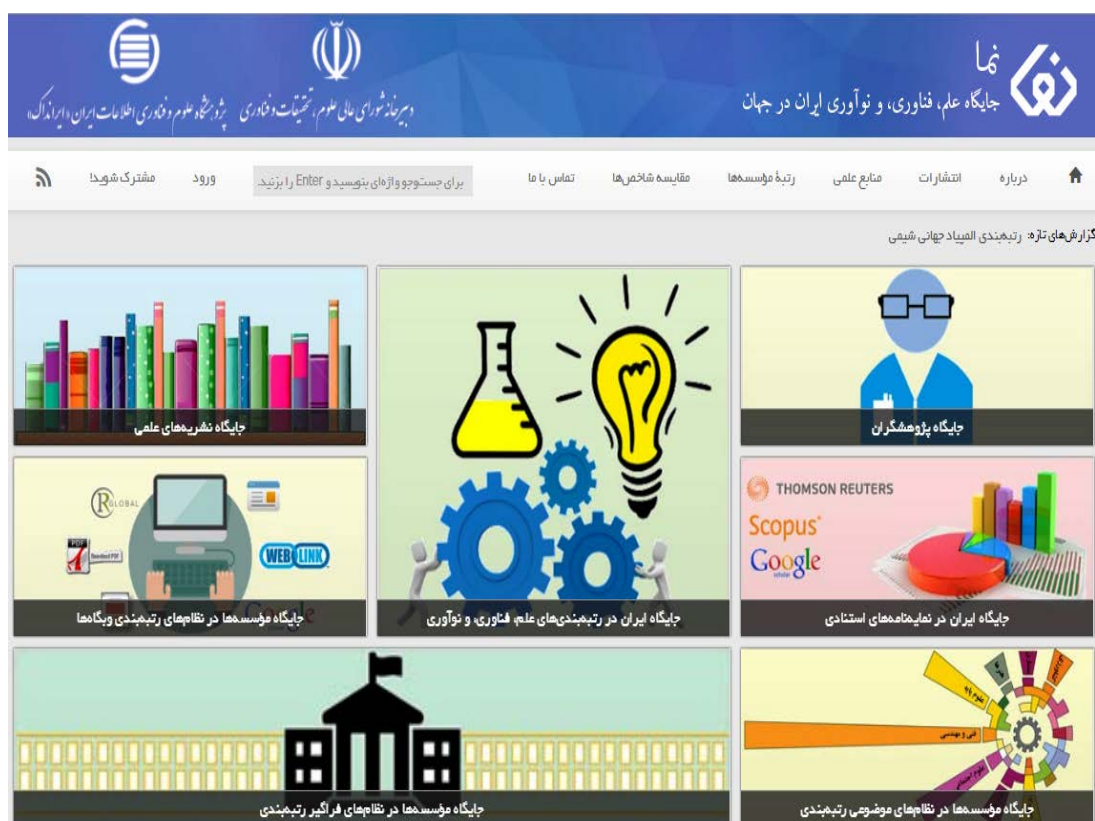
پایگاه وب منابع اطلاعات شاخص های پایش و ارزیابی علم، فناوری، و نوآوری (شاخص)

تاکنون درباره ارزیابی جایگاه علمی، فناورانه، و نوآورانه کشور شاخص های بسیاری در اسناد گوناگون ارائه شده اند. در گزارش های سازمان های جهانی نیز شاخص های بسیاری برای این ارزیابی آمده است. فراوانی و پراکندگی این شاخص ها در اسناد و گزارش های ملی و جهانی، دسترسی به آنها و گزینش و کاربردشان را برای سیاست گذاران و پژوهشگران دشوار ساخته است. بنابراین دسترسی به این شاخص ها از یک درگاه واحد با توان سازمان دهی و جست و جوی برخط در میان آنها می تواند کار کاربران را آسان سازد. پایگاه وب منابع اطلاعات شاخص های پایش و ارزیابی علم، فناوری، و نوآوری (شاخص)، برای ارائه تصویری از سازمان های ملی و جهانی که در این زمینه کار می کنند، شاخص های ارزیابی و طبقه بندی موضوعی آنها، و معرفی منابع کلیدی اطلاعات در این زمینه به پژوهشگران و سیاست گذاران در نشانی shakhes.irandoc.ac.ir راه اندازی شد و در بهمن ماه ۱۳۹۹ دسترسی همگانی به آن پایان یافت. این پایگاه وب، منابع اطلاعات داخلی شاخص ها را مانند کتاب، مقاله، پایان نامه، رساله، گزارش دولتی، سند ملی، و طرح های پژوهشی معرفی می کند. پایگاه داده «شاخص»، جست و جوی ساده و پیشرفته را به دو زبان فارسی و انگلیسی در میان شاخص های علم، فناوری، و نوآوری با کاربرد واژه های معادل و بازنمایی و پیوند به منابع جهانی و ملی فراهم می آورد.

پایگاه وب جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان (نما)

پایگاه وب جایگاه علم، فناوری، و نوآوری (نما)، به عنوان کانونی برای گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص‌های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری، در نشانی nema.irandoc.ac.ir راه‌اندازی شده است. «نما» ساختار و روش‌شناسی این شاخص‌ها را می‌گوید و امتیاز و رتبه ایران را در ابعاد گوناگون آنها گزارش می‌دهد. این شاخص‌ها در هفت گروه دسته‌بندی شده‌اند: جایگاه پژوهشگران؛ جایگاه نشریه‌های علمی؛ جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی؛ جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های موضوعی رتبه‌بندی؛ جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های رتبه‌بندی وبگاه‌ها؛ جایگاه ایران در نمایه‌های استنادی؛ و جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های علم، فناوری، و نوآوری. در این پایگاه وب مدیران، سیاست‌گذاران، و پژوهشگران می‌توانند به گزارش نزدیک به ۹۰ شاخص جهانی دسترسی یابند و از آنها در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری و پژوهش بهره‌برند. افزون بر این، «نما» جایگاه ایران را میان کشورهای منطقه و جهان و روند آن را در هر شاخص در چند سال گذشته نیز نشان می‌دهد. «نما» با گرد آوردن شاخص‌های گوناگون در کنار هم، ابزاری برای کاربران می‌سازد که با آمیختن آنها دریافت بهتری از وضع کنونی و روندها پیدا کنند.

مشارکت ایرانیان در دانش جهان (۱۵)

انتشارات علمی ایران در جهان همواره یکی از شاخص‌های پیشرفت علم و ابزاری برای پایش آن به‌شمار می‌رفته و به‌ویژه در این سال‌ها در کانون توجه سیاست‌گذاران بوده است. هر چند درباره بسندگی این شاخص همواره گفت‌وگوهایی هست، ولی نگاه موشکافانه و آماری از دیدگاه‌های گوناگون به انتشارات علمی ایران می‌تواند راه‌گشای سیاست‌گذاران در ره‌گیری و راهبری کار علمی دانشمندان کشور باشد و ابزاری پایا و استوار برای برنامه‌ریزی و تخصیص منابع به‌شمار رود. یکی از بهترین منابعی که داده‌های خام را برای سنجش انتشارات علمی ایران فراهم می‌سازد، نمایه‌های مؤسسه اطلاعات علمی (وب آو ساینس) است که اکنون بخشی از «تامسون رویتزر» به‌شمار می‌رود. در این سامانه نمایه‌های استنادی علوم، علوم اجتماعی، و هنر و علوم انسانی برای بازنمایی دانش ایران در جهان به‌کار رفته‌اند که اطلاعات علمی را از بهترین و روزآمدترین نشریه‌های معتبر جهان در بر دارند. «دانش ایران: مشارکت ایرانیان در دانش جهان (دا)» آمار انتشارات ایران را در زمینه‌های علوم پایه، فنی مهندسی، علوم انسانی، پزشکی، کشاورزی و دامپزشکی، و هنر در این نمایه‌ها با

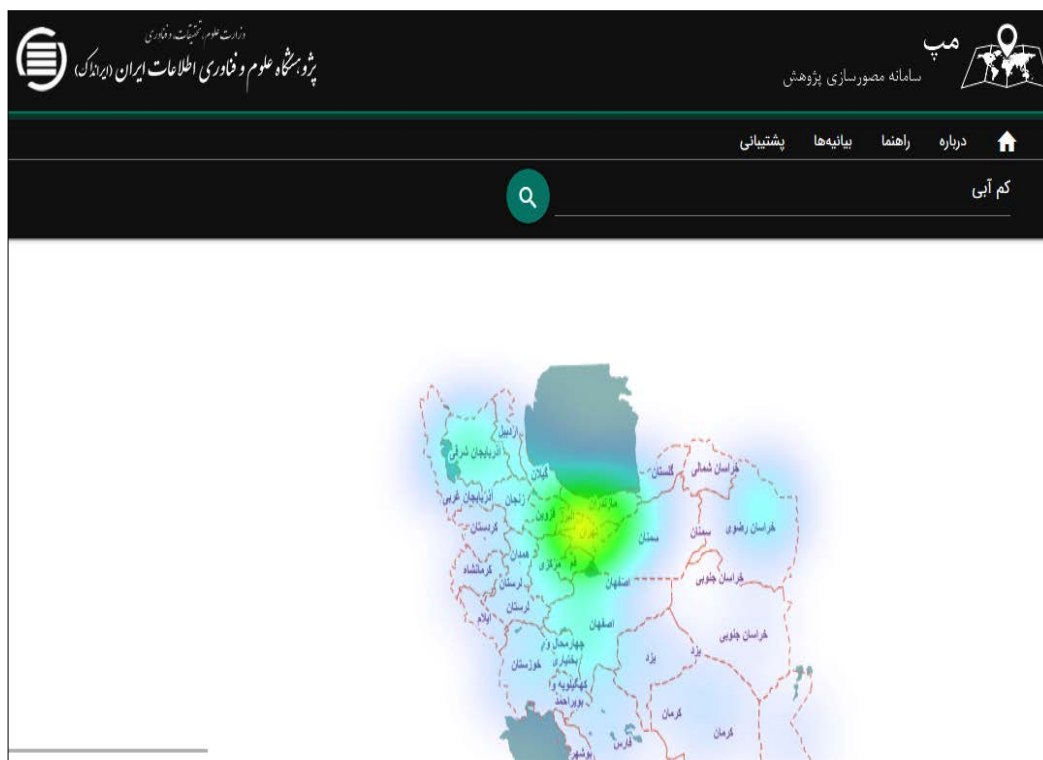
ویژگی‌های گوناگون نشان می‌دهد که در نشانی da.irandoc.ac.ir راه‌اندازی شده است. «دانش ایران» پایگاهی است که افزون بر ارائه آخرین نسخه الکترونیکی اطلاعات، به کاربران در جست‌وجو و یافتن اطلاعات بخش‌های متعدد کمک می‌کند: انتشارات علمی در گروه‌های تحصیلی؛ مشارکت علمی کشورها در جهان؛ شاخص‌های پایه و انتشارات علمی؛ نقش دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها در انتشارات علمی؛ و آمار مقایسه‌ای.

The screenshot shows the homepage of the Da.irandoc.ac.ir website. At the top, there is a navigation bar with links for 'Home', 'About Us', 'Publications', 'Database', and 'Contact Us'. Below the navigation bar, there are five circular icons representing different scientific indicators: 1. A balance scale icon for 'Scientific Publications' (تأثیر انتشارات علمی), 2. A scale of justice icon for 'Scientific Indicators' (نسبت انتشارات به شاخص‌ها), 3. A globe icon for 'Scientific Publications' (مشارکت علمی ایران), 4. A building icon for 'Scientific Publications' (مشارکت علمی مؤسسه‌ها), and 5. A bar chart icon for 'Scientific Publications' (آمار انتشارات علمی). Each icon has a corresponding text block below it. The sidebar on the right features a large image of a book with the title 'VINTAGE' and a yellow button labeled 'بیشتر' (More).

سامانه مصورسازی پژوهش (مپ)

سامانه مصورسازی پژوهش (مپ) نخستین بستر کاوش مکان‌محور پژوهش‌های کشور است که در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها به انجام رسیده‌اند. این سامانه با بهره‌گیری از فناوری‌های مبتنی بر پردازش متن، به پژوهش‌های انجام شده در حوزه‌های گوناگون برچسب مکان تولید دانش (مبدا) و مصرف دانش (مقصد) می‌زند. مکان تولید دانش جایی است که پژوهش در آن انجام شده و مکان مصرف دانش، جایی را نشان می‌دهد که پژوهش با آن پیوند دارد. سپس اطلاعات به دست آمده، به همراه ویژگی‌های اثر در یک موتور جست‌وجو نمایه می‌شود. در گام بعدی و با کاربرد سیستم‌های اطلاعات مکانی وب مبناء، توزیع مکانی نتایج بازیابی شده از جست‌وجوی کاربر، در یک نقشه گرمایی روی نقشه ایران مصورسازی می‌شوند. «مپ» بستری را برای بازنمایی مکانی پژوهش‌های انجام شده در کشور در یک تصویر کلان فراهم می‌آورد. این تصویر کلان می‌تواند از یک سو ابزاری کاربردی برای سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران در حوزه علم و فناوری و از سوی دیگر

راهگشای مسیر پژوهشی پژوهشگران دیگر باشد. با مقایسه نیاز واقعی پژوهش در هر مکان با روند پژوهش در کشور می‌توان با آسیب‌شناسی شکاف‌های پژوهشی، برای تخصیص درست منابع و آمایش سرزمین نیز گام‌های بهتری برداشت. در بهمن ماه ۱۳۹۹ دسترسی همگانی به این سامانه پایان یافت.

توسعه و تقویت شبکه‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری

توسعه و تقویت شبکه‌های ارتباطات ملی و فراملی میان دانشگاه‌ها، مراکز علمی، دانشمندان، و پژوهشگران و بنگاه‌های توسعه فناوری و نوآوری داخلی و خارجی و گسترش همکاری‌ها، یکی از سیاست‌های علم و فناوری کشور که از سوی مقام معظم رهبری مورد توجه و تاکید قرار گرفته است. ایرانداک بر پایه ماموریتش، به منظور پشتیبانی از این سیاست، تاکنون نقش‌های مختلفی را ایفا نموده است. ایرانداک پایه‌گذار و نهاد هماهنگ‌کننده همکاری‌های اطلاع‌رسانی در ایران است و این کار را از سال ۱۳۴۸ با اجرای طرح امانت میان کتابخانه‌ها آغاز کرده و از سال ۱۳۷۴ نیز طرح غدیر (عضویت فراگیر کتابخانه‌ها) را به اجرا درآورده است. فراهم‌آوری منابع علمی خارجی برای دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها از سال ۱۳۸۷ در شورای تأمین منابع علمی در ایرانداک دنبال می‌شود. همچنین ایرانداک راهبری کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری را عهده‌دار است. راه‌اندازی پایگاه وب شورای هماهنگی پژوهشگاه‌ها و مؤسسه‌های پژوهشی از دیگر اقدامات ایرانداک در این زمینه است.

طرح غدیر (عضویت فراگیر کتابخانه‌ها)

طرح غدیر (عضویت فراگیر کتابخانه‌ها)، راهکاری است که پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) برای دسترسی مستقیم به منابع کتابخانه‌های زیرپوشش، طراحی و اجرا کرده است. این کتابخانه‌ها با نام کتابخانه‌های مقصد شناخته می‌شدند. بر پایه این طرح، افراد زیرپوشش که متقاضی استفاده از منابع موجود در این کتابخانه‌ها بودند، می‌توانستند از محلی که به عنوان مبدأ برای آنها تعیین شده بود یک کارت عضویت و چند کارت امانت دریافت کنند و به عضویت طرح درآیند. اعضای طرح با استفاده از کارت نخست می‌توانستند به کتابخانه‌های مقصد مراجعه و از همه خدمات آنها در محل استفاده کنند و با سپردن هر کارت امانت یک کتاب امانت دادنی را به امانت گیرند. سامانه غدیر با عضویت ۲۸۵ کتابخانه از ۹۲ مؤسسه وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری و با صدها هزار مراجعه اعضا به کتابخانه‌ها و امانت نزدیک به ۱۴۰ هزار کتاب به بیش از ۴۶ هزار عضو هیئت علمی و دانشجوی تحصیلات تکمیلی در بهمن ماه ۱۳۹۹ به کار خود پایان داد.

شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تامین منابع علمی کشور

شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تامین منابع علمی کشور، با توجه به لزوم مشارکت دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور در نحوه انتخاب و تامین منابع اطلاعاتی مورد نیاز کاربران دانشگاهی و به منظور رعایت صرفه و صلاح در خرید، اشتراک و بهره‌برداری از منابع اطلاعات علمی تشکیل شده است. ایجاد هماهنگی و وحدت رویه میان دانشگاه‌ها در زمینه انتخاب، تامین و دسترسی به منابع علمی؛ افزایش سطح مشارکت دانشگاه‌ها در تصمیم‌گیری‌های کلان؛ تمهید راه کارهایی به منظور تضمین تصمیم‌سازی‌های درست در حیطه تامین منابع علمی مورد نیاز دانشگاه‌ها؛ نهادینه کردن فرهنگ اشتراک منابع علمی در دانشگاه‌ها و رعایت صرف و صلاح در خرید اشتراک و بهره‌برداری از منابع اطلاعات علمی از طریق مذاکره و انعقاد قرارداد به نمایندگی دانشگاه‌ها با ناشران بین‌المللی از ماموریت‌های اصلی این شورا است. پژوهشگاه از سال ۱۳۸۹ دبیرخانه شورا و ریاست پژوهشگاه رئیس این شورا است.

پایگاه وب این شورا که در نشانی CSRA.IRANDOC.AC.IR راه‌اندازی شده است، همه اعضای شورا و نمایندگان مؤسسه‌ها و اعضای کارگروه‌های آن را نشان می‌دهد. دیدن نشست‌های پیشین و دسترسی به منابعی مانند قوانین و مقررات، نوشتارهای علمی، گزارش‌های فنی، مدیریت

نشست‌ها، آگاهی از اخبار، و دسترسی به پیوندها از ویژگی‌های دیگر این سامانه است.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پروژه شبکه علوم و فناوری اطلاعات ایران
ایران‌دک

شورای تأمین منابع علمی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مجمع عمومی مؤسسه‌ها اعضا دیدگاه همکاران نشست‌ها منابع اخبار دسترسی‌ها پیوندها تماس با ما سامانه ارتباطات مجاری

بر نمی‌خیزد به تنهایی صدا از هیچ دست

تازه‌ترین دیدگاه

تدبیر مشارکت مقدمه امید به بهبود است
سید ابراهیم عمرانی

تدبیر مشارکت مقدمه امید به بهبود است خلی‌ها را دیده‌ام که در بسیاری مواقع جمع می‌بندند ما ایرانی‌ها و یکی از همار جمله‌ها این است که ما ایرانی‌ها نمی‌توانیم کار مشترک بکنیم، و از جانب همه ایرانی‌...

درباره شورا

برای همکاری، هماهنگی، همراستایی، و هم‌افزایی در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و همچنین، گزینش، تأمین، تحول، و دسترسی به منابع علمی برای افزایش کارایی، اثربخشی، و بهره‌وری نظام علمی، پژوهشی، و فناوری وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری؛ شورای تأمین منابع مالی بر پایه آیین‌نامه شماره ۱۷۹۳۶۰/ و تاریخ ۱۳۹۳/۹/۲۹ تشکیل شده است. این شورا دارای سه مأموریت کلیدی است: ۱. همکاری، هماهنگی، و همراستایی مؤسسه‌ها در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و همچنین گزینش، تأمین، تحول، و دسترسی به منابع علمی خارجی با رعایت صرفه و صلاح و برای افزایش کارایی، اثربخشی، و بهره‌وری نظام علمی، پژوهشی، و فناوری؛ ۲. گسترش همکاری و اشتراک منابع علمی و یک‌پارچه‌سازی خدمات منابع علمی در وزارت؛ و ۳. همکاری، هماهنگی، و همراستایی در ارائه خدمات منابع علمی به سازمان‌های دیگر در چارچوب سیاست‌های اقتصاد مقاومتی. مجمع عمومی شورا از رئیس؛ نماینده معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری؛ و نمایندگان مؤسسه‌های عضو تشکیل می‌شود. مجمع عمومی، هر سه سال یک بار اعضای شورا را بر می‌گزیند. پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران در سنجاقه است.

پژوهش

یکی از رویکردهای کلیدی ایرانداک در پشتیبانی از سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور، راه‌اندازی گروه پژوهشی و انجام پژوهش در این زمینه بوده است.

گروه پژوهشی و اعضای هیئت علمی

ایرانداک در تیر ۱۳۹۶ یک گروه پژوهشی را با نام «سیاست اطلاعات» در شورای گسترش آموزش عالی به تصویب رساند که هم‌اکنون سه عضو هیئت علمی دارد.

دکتر رضا حسان
دانش‌آموخته دکتری سیاست‌گذاری برپایه
مدل‌سازی
دانشگاه پالرمو

دکتر بهروز رسولی
دانش‌آموخته دکتری
علم اطلاعات و دانش‌شناسی
ایرانداک

دکتر لیلا نامداریان
دانش‌آموخته دکتری تخصصی سیاست‌گذاری
علم و فناوری
دانشگاه تربیت مدرس

پژوهش

بررسی و تبیین جایگاه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات در نظام سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور هدف این پژوهش این بوده است، که ضمن شناسایی وضعیت موجود ایرانداک در نظام سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور، وضعیت مطلوب آن را ترسیم نموده و راهکارهای عملی برای تحقق آن را ارائه نماید. در این راستا، با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و روش فراترکیب، مدلی مفهومی برای حمایت ایرانداک از نهادهای سیاست‌گذار علم و فناوری کشور توسعه داده شد؛ سپس با بهره‌گیری از

مفاهیم مدل مذکور، و با نظرسنجی از تعدادی از سیاست‌گذاران علم و فناوری کشور و نیز تعدادی از مدیران و کارشناسان ایرانداک، وضعیت موجود ایرانداک در نظام سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور، مورد بررسی قرار گیرد. نتایج این نظرسنجی‌ها نشان داد ایرانداک در زمینه ارائه مشاوره‌های سیاستی و نقد و ارزیابی سیاست‌ها تعامل نسبتاً متوسطی با نهادهای سیاست‌گذاری همچون وزارت عتف، شورای عالی عتف و شورای عالی انقلاب فرهنگی داشته است. همچنین با بهره‌گیری از اطلاعات وضعیت موجود و برپایه اساس‌نامه و برنامه استراتژیک ایرانداک، اهداف مطلوب ایرانداک در زمینه پشتیبانی از نهادهای سیاست‌گذار علم و فناوری کشور شناسایی و راهکارهای عملی برای تحقق آنها ارائه شد. این اهداف مطلوب عبارتند از: دستیابی به زیرساخت و نظام فعال سازمانی برای خلق و تولید دانش و اطلاعات تحلیلی مورد نیاز سیاست‌گذاران علم و فناوری کشور، تقویت و بهبود فرایندهای نشر و اشاعه دانش و اطلاعات مورد نیاز سیاست‌گذاران علم و فناوری کشور، دستیابی به زیرساخت و نظام فعال سازمانی جهت مشارکت و همکاری رضایت‌بخش در سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور، دستیابی به زیرساخت و نظام فعال سازمانی جهت کمک به تکمیل و تقویت زیرساخت‌ها، قوانین و مقررات علم و فناوری کشور، تصویرسازی پژوهشگاه در میان نهادهای سیاست‌گذاری علم و فناوری، و دستیابی به زیرساخت و نظام فعال سازمانی جهت راه‌اندازی و ساماندهی نظام‌های آماری و اطلاعات علمی، پژوهش و فناوری.

طراحی و ساخت پایگاه وب منابع اطلاعات شاخص‌های پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری

تاکنون درباره ارزیابی وضعیت و موقعیت علمی، فناورانه و نوآورانه کشور شاخص‌های بسیاری در اسناد مختلف کشور ارائه شده است و همچنین در گزارش‌های سازمان‌های مختلف بین‌المللی نیز شاخص‌های مختلفی برای ارزیابی وضعیت علم، فناوری و نوآوری کشورها مورد اشاره قرار گرفته است. فراوانی و پراکندگی این شاخص‌ها در اسناد و گزارش‌های مختلف داخلی و بین‌المللی، نشان از ضرورت جمع‌آوری، گردآوری، نظم‌دهی و ساماندهی این شاخص‌ها به منظور تسهیل دسترسی و به‌کارگیری آنها دارد. طراحی پایگاه وبی با کارکردهای مذکور تا حدود زیادی می‌تواند دسترسی سیاست‌گذاران به شاخص‌ها را تسهیل کند. لذا هدف این تحقیق طراحی و ساخت پایگاه وبی برای منابع اطلاعات شاخص‌های ارزیابی و پایش علم، فناوری و نوآوری موجود در منابع معتبر داخلی و خارجی شناسایی و به صورت موضوعی دسته‌بندی شده و در پایگاه داده دو زبانه‌ای با امکان روزآوری و جستجو و بازنمایی و پیوند به منابع داخلی و خارجی بارگذاری شدند. همچنین در پایگاه وبی که طراحی شد

کلیه منابع اطلاعات منتشر شده در داخل کشور در زمینه پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری، و همچنین سازمان‌های فعال در پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری کشور معرفی شدند.

ارائه چارچوبی برای تجاری‌سازی نتایج پژوهش در مراکز پژوهشی

امروزه، به تحقیق، علاوه بر فعالیتی فردی و جذاب به عنوان ابزار و اهرمی برای رفاه، رشد اقتصادی و ثروت جوامع نگاه می‌شود. این موضوع و برخی عوامل دیگر منجر به آن شده که موضوع تجاری‌سازی دستاوردهای تحقیقاتی به شدت از سوی محافل دانشگاهی و تحقیقاتی مختلف مورد توجه قرار گیرد. البته در این راه، عوامل تاثیرگذار و همچنین چالش‌هایی وجود دارد. تحقیقات بسیاری مسئله تجاری‌سازی را بررسی نموده‌اند اما متأسفانه اکثر این تحقیقات حوزه علوم پایه و فنی-مهندسی را پوشش داده‌اند. در همین راستا، این تحقیق، ضمن بررسی موانع و پیش‌ران‌های تجاری‌سازی حوزه فنی-مهندسی، این موضوعات را در حوزه علوم انسانی نیز بررسی و کاوش نموده و امکان مقایسه و تحلیل میان موانع و پیش‌ران‌های حوزه فنی-مهندسی و علوم انسانی را فراهم نموده است. این پژوهش، طی سه مرحله مطالعات کتابخانه‌ای، دو دور دلفی و تئوری داده‌بنیاد انجام گرفته است. در مرحله اول، با مرور و بررسی تطبیقی مطالعات پیشین موانع و پیش‌ران‌های تجاری‌سازی نتایج تحقیقات شناسایی شدند. سپس با استفاده از روش دلفی و مراجعه به خبرگان علوم انسانی و فنی-مهندسی در طی دو دور، ضرورت هر یک از موانع و پیش‌ران‌های تجاری‌سازی بررسی و موارد دیگری نیز به تفکیک دو حوزه مذکور شناسایی شد. ابزار گردآوری اطلاعات در مرحله دلفی پرسشنامه و مراجعه به ۱۵ نفر از خبرگان دانشگاهی و پژوهشی و آشنا با مفاهیم تجاری‌سازی در هر یک از حوزه‌های فنی-مهندسی و علوم انسانی بوده است. در مرحله سوم، تلاش شده است تا با روش تئوری داده‌بنیاد و استفاده از چک‌لیست‌های نهایی موانع و پیش‌ران‌های تجاری‌سازی که از مرحله دلفی استخراج شدند، به تفکیک دو حوزه علوم انسانی و فنی-مهندسی چارچوب‌هایی مفهومی برای موانع و پیش‌ران‌های تجاری‌سازی ارائه گردد. نتایج مقایسه این چارچوب‌ها حاکی از وجود تفاوت‌هایی میان پیش‌ران‌ها و موانع تجاری‌سازی پژوهش در دو حوزه فنی-مهندسی و علوم انسانی است.

تدوین راهبردهای تجاری‌سازی نتایج پژوهش در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)

امروزه دانشی که از طریق پژوهش به دست آمده، عامل قدرت، برتری و توسعه جوامع پیشرفته شده است، به همین دلیل در کشورهای مختلف بودجه کلانی به آن اختصاص داده می‌شود. اما پژوهش زمانی سبب توسعه جوامع می‌شود که نتایج آن تجاری‌سازی شود. به دلیل اهمیت این

موضوع، تجاری‌سازی نتایج پژوهش در کشور ایران همچون بسیاری از کشورها، مورد توجه سیاست‌گذاران علم و فناوری قرار گرفته است. البته، طراحی مکانیزم‌ها و راهبردهای موثر برای تجاری‌سازی نتایج پژوهش در ایران، مستلزم شناسایی موانع و پیش‌ران‌های تجاری‌سازی در پژوهشگاه‌های ایران است که در این تحقیق به آن پرداخته شده است. همچنین تلاش شده تا بر اساس موانع و پیش‌ران‌های شناسایی شده، راهبردهای تجاری‌سازی نتایج پژوهش در بستر پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) تدوین شود. راهبردهای مذکور، مطمئناً می‌توانند برای سایر پژوهشگاه‌های هم‌تراز ایرانداک درس‌آموز باشد. روش پژوهش حاضر توصیفی-اکتشافی است؛ به طوری که ابتدا با پرسشنامه، از پژوهشگران ایرانداک در خصوص قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای ایرانداک در زمینه تجاری‌سازی نظرسنجی و با تحلیل ماتریس SWOT راهبردهای مناسب تجاری‌سازی نتایج پژوهش در ایرانداک تدوین شده است. بر اساس یافته‌های این پژوهش، ایرانداک برای تجاری‌سازی نتایج پژوهش خود باید راهبردهای تدافعی (WT) که مبتنی بر کاهش نقاط ضعف و پرهیز از تهدیدهاست را در اولویت قرار دهد. این راهبردها به طور خلاصه عبارتند از: انجام پروژه‌های تحقیق و توسعه مشترک، توانمندسازی پژوهشگران در زمینه مهارت‌های تجاری-سازی، توسعه و تشویق تیم‌های پژوهشی چندرشته‌ای، مدیریت جریان دانش، تقویت انگیزش پژوهشگران، جذب صنعت و سایر سازمان‌ها.

شناسایی حوزه‌های موضوعی سیاست اطلاعات علمی و فناورانه و بررسی نقش پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) در حوزه‌های موضوعی مرتبط

در سال‌های اخیر به ویژه از ابتدای قرن ۲۱ میلادی، ظهور جامعه پسا صنعتی و دانش‌بنیان، رشد میزان دانش کدگذاری شده و راحتی اشاعه آن، پارادایم‌های جدید نوآوری در اقتصاد جهانی و تاکید بر نقش R&D، همچنین ظهور مسائل جدید مربوط به اطلاعات نظیر حفظ حریم خصوصی پایگاه‌های داده، مالکیت فکری، حق دسترسی، دیجیتال‌سازی محتوا و مبادلات غیرقانونی آن‌ها و ...، سبب شده سیاست اطلاعات علمی و فناورانه از اهمیت بیشتری برخوردار و فشار برای توسعه آن دوچندان شود. سیاست اطلاعات یک بخش پذیرفته شده از حوزه مطالعات اطلاعات است و با وجود اهمیتی که دارد، تلاش‌ها و اقدامات در رابطه با آن، در بسیاری از کشورها و از جمله ایران به جای اینکه سیستماتیک باشد جزئی و پراکنده، و هنوز در مرحله توسعه مبانی نظری و مفهومی است. اولین قدم برای توسعه و تدوین یک سیاست اطلاعات علمی و فناورانه، شناخت دقیق نسبت به حوزه‌های موضوعی است که ذیل آن باید مطرح گردد. به همین دلیل تحقیق حاضر، با بکارگیری یک روش

کیفی، با عنوان روش فراترکیب، به دنبال ارائه طبقه‌بندی جامع و یکپارچه‌ای از حوزه‌های موضوعی سیاست اطلاعات علمی و فناوریانه است. بر اساس نتایج به دست آمده حوزه‌های موضوعی اصلی سیاست اطلاعات علمی و فناوریانه عبارتند از: منابع انسانی و مهارت (شامل سواد اطلاعاتی، پژوهش در علوم اطلاعات، آموزش و پرورش متخصص اطلاعات)؛ قوانین و مقررات (شامل حقوق مالکیت فکری، حفاظت از داده‌ها و حریم خصوصی، دسترسی به اطلاعات علمی و فناوریانه)؛ تقویت زیرساخت‌های اطلاعاتی (شامل اثربخشی سیستم‌های اطلاعات، گسترش و توانمندسازی نهادهای اطلاعات علمی و فناوریانه)؛ گسترش ارتباطات ملی، منطقه‌ای و جهانی (شامل دسترسی جهانی، شبکه‌سازی، مشارکت بخش عمومی و خصوصی)؛ بخش اطلاعات (شامل فرآهم‌آوری و مجموعه‌سازی اطلاعات علمی و فناوریانه، گسترش و توانمندسازی خدمات اطلاعات علمی و فناوریانه، مدیریت کیفیت اطلاعات علمی و فناوریانه، پردازش و تحلیل اطلاعات علمی و فناوریانه)؛ بازارهای اطلاعاتی (عرضه و تقاضای کالاها و خدمات اطلاعاتی، قیمت‌گذاری کالاها و خدمات اطلاعاتی). علاوه بر این، از طریق تحلیل اسناد بالادستی علم و فناوری کشور نظیر سیاست‌های کلی نظام در دوره چشم‌انداز، سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری، سیاست‌های کلی قانون برنامه ششم توسعه ج.ا.ا.، نقشه جامع علمی کشور، و سند تحول راهبردی علم و فناوری کشور، جایگاه هریک از حوزه‌های موضوعی مذکور در این اسناد مشخص شد. در نهایت برپایه اسناد کلان علم و فناوری کشور، اساس‌نامه ایرانداک، برنامه استراتژیک ایرانداک، و دیدگاه متخصصان ایرانداک، نقش ایرانداک در هر یک از حوزه‌های موضوعی سیاست ملی اطلاعات علمی و فناوریانه تبیین شد.

کاربرد تحلیل نهادی برای طراحی سیاست عمومی

سیاست‌ها در سیستم‌های اجتماعی نقشی بسیار کلیدی دارند؛ زیرا رفتار، نقش، و پیوند عامل‌ها و بازیگران گوناگون را روشن می‌کنند. بررسی و تحلیل سیاست‌های کنونی برای طراحی سیاست‌های کاراثر ناگزیر است. با پیچیدگی‌های فضای سیاست‌گذاری، این تحلیل یک چالش بزرگ برای تحلیل‌گران سیاست به شمار می‌رود. سیاست‌های بسیار، لایه‌های سیاست‌گذاری متعدد، و تاثیرپذیری حوزه‌های گوناگون از یکدیگر بر پیچیدگی فضای سیاست‌گذاری و همچنین تحلیل سیاست‌ها می‌افزایند. در چنین فضایی کاربرد یک روش یا چارچوب سیستماتیک برای تحلیل سیاست‌ها نمایان‌تر می‌شود. چارچوبی که بتواند سوای موضوع سیاست، اجزای آن را روشن و پیوند اجزا را در یک نظم منطقی نشان دهد. برای تحلیل سیستماتیک سیاست‌ها، ابزار و چارچوب‌های اندکی هستند.

یکی از این ابزارها، ابزار گرامر نهادی (Institutional Grammar Tool) است که استروم (برنده نوبل اقتصاد سال ۲۰۰۹) ارائه کرد. با این ابزار می‌توان سیاست‌ها را به اجزای گوناگون شکافت و پیوند میان آنها را بازیافت. از آنجایی که این ابزار برای زبان انگلیسی ساخته شده است، نمی‌توان آن را بدون سنجش در بافت ایران و برای زبان فارسی به کار برد. از این رو، این پژوهش با هدف سازوارسازی این ابزار و کاربرست آن در بافت سیاست‌گذاری ایران انجام می‌شود. ابزار گرامر نهادی در تحلیل گزاره‌ها، از یک ساختار عمومی نحوی شامل پنج مؤلفه «ویژگی»، «تکلیف»، «هدف»، «شرایط»، و «وگرنه» بهره می‌گیرد. از این میان مهمترین مؤلفه که باید با توجه به ویژگی‌های زبان فارسی به عنوان زبان زمینه‌ای در این پژوهش بیشتر مدنظر قرار گیرد مؤلفه تکلیف است. در این راستا با بررسی پیشینه و مطالعه قوانین موجود، مصادیق بیان تکلیف در زبان فارسی در قالب افعال وجهی، جمله‌های اسنادی و جمله‌های خبری شناسایی و بر حسب نوع تکلیف دسته‌بندی می‌شوند. سپس مؤلفه‌های موقعیت کنش و روابط آن‌ها با یکدیگر به صورت نظام‌مند مشخص می‌شوند. درنهایت، ابزار گرامر نهادی بومی‌سازی شده در دو مطالعه موردی برای تحلیل قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی و قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان به کار گرفته می‌شود. نتایج حاصل از این تحلیل کاستی‌های موجود در متن این قوانین را برجسته می‌سازد.

تحلیل سیستمی و طراحی سیاست‌های ارتباط صنعت و دانشگاه در ایران

با توجه به اهمیت ابزارهای سیاستی به عنوان وسیله‌ای برای اجرای سیاست‌ها، در شکل‌گیری و ارتقای ارتباط صنعت و دانشگاه، این پژوهش ابزارهای سیاستی موجود در قوانین کشور را مورد بررسی و تحلیل قرار می‌دهد. این پژوهش در گام نخست به دنبال شناسایی مسیرهای ارتباط صنعت و دانشگاه و نیز ابزارهای سیاستی برای ایجاد این ارتباط در ایران است. در همین راستا پس از بیان و تحلیل مفصل پیشینه پژوهش، ابزارهای سیاستی موجود در ایران که به نحوی می‌توانند به ارتقای ارتباط صنعت و دانشگاه مربوط باشند، از جمله آئین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی، قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، گزینش پژوهشی (شامل سه آئین‌نامه) و قانون و آیین‌نامه‌های شرکت‌های دانش‌بنیان به‌روشن تحلیل محتوای کیفی بررسی و خلأهای سیاستی آن‌ها شناسایی شدند. در این پژوهش، در کل، ۴۱ ماده قانونی بررسی شدند. طبق یافته‌ها، از این میان ۶ ماده قانونی به شکل مستقیم و ۳۲ ماده به صورت غیرمستقیم از ارتباط صنعت و دانشگاه حمایت می‌کنند. همچنین پنج ماده صرفاً ظرفیت حمایت از ارتباط صنعت و دانشگاه را داشته‌اند. این به آن معنا است که حدود ۸۶ درصد از

قوانین تنها به شکل غیرمستقیم و ظرفیت‌دار به ارتقای ارتباط صنعت و دانشگاه ربط دارند. رسیدن به چنین نتیجه‌ای، ضرورت طراحی یک بسته سیاستی جامع و اختصاصی برای ارتقای صنعت و دانشگاه، یا به طور عام برای تحقیق و توسعه، را توجیه می‌کند. در کنار این کار توصیفی-تبیینی، این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسش نیز بوده است که چگونه می‌توان این وضعیت را بهبود بخشید؟ با توجه به اینکه آیین‌نامه ارتقاء اعضا هیئت علمی یکی از قوانین مهم و اثرگذار است که رابطه مستقیم با اعضا هیئت علمی به عنوان کنشگران اصلی بخش دانشگاه دارد، این آیین‌نامه مورد بررسی قرار گرفت. آیین‌نامه ارتقاء ظرفیت جهت‌دهی فعالیت‌های اعضا هیئت علمی را دارد. به طوری که با یک طراحی مناسب می‌تواند فعالیت‌های اعضای هیئت علمی را به سمت تقویت ارتباط صنعت و دانشگاه سوق دهد. در این پژوهش با رویکرد علم طراحی، با حفظ قالب موجود بعضی از بندهای آن بازطراحی و نیز بندهای‌های جدیدی به آن اضافه شده است.

تحلیل ابزارهای سیاستی حمایت از تحقیق و توسعه در نظام علم، فناوری و نوآوری ایران

با توجه به اهمیت ابزارهای سیاستی در ارتقا تحقیق و توسعه در کشور، این پژوهش با شناسایی ابزارهای سیاستی حمایت از تحقیق و توسعه مطرح در دیگر کشورها به بررسی ابزارهای سیاستی حمایت از تحقیق و توسعه در قوانین ایران می‌پردازد. در این پژوهش، در ابتدا منطق و ویژگی‌های طراحی ابزارهای سیاستی حمایت از تحقیق و توسعه مورد بررسی قرار گرفته سپس ظرفیت‌ها و خلاءهای سیاستی ابزارهای سیاستی در قوانین و مقررات در ایران شناسایی می‌شود. با توجه به اهمیت شکست‌های سیستمی مانند شکست تعامل (همکاری و شبکه سازی) و شکست قابلیت در موفقیت یا عدم موفقیت سیاست‌ها، ابزارهای سیاستی از نظر هدف قراردادن این شکست‌ها در طراحی آن‌ها مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. در این پژوهش، در کل، ۱۲ ماده قانونی بررسی شده است. طبق یافته‌ها، از این میان هشت ماده از تحقیق و توسعه در بخش خصوصی حمایت می‌کنند و چهار ماده به تحقیق و توسعه در بخش دولتی اختصاص دارند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد از میان ابزارهای حمایتی معرفی شده در این پژوهش ابزارهای مانند کسر فوق العاده هزینه، استهلاك تسريع شده، تخفيف بیمه کارکنان، مشارکت عمومی و خصوصی در قوانین کشور ما وجود ندارد. افزون بر این، تقریباً در طراحی هیچ یک از ابزارهای طراحی شده برای حمایت از تحقیق و توسعه دو شکست تعامل و قابلیت را در نظر گرفته نشده است. پژوهش انجام شده نشان می‌دهد، که شرکتها و صنایع بزرگ کشور که معمولاً در دسته شرکت‌های دانش بنیان قرار نمی‌گیرند از کمترین حمایت در زمینه تحقیق و توسعه برخوردار هستند. این نتایج ضرورت طراحی یک بسته سیاستی جامع و اختصاصی برای تحقیق و توسعه، را نشان می‌دهد.

بازطراحی قوانین در زمینه حمایت از تحقیق و توسعه به صورتی که شکست‌های تعامل و شکست قابلیت در طراحی آنها در نظر گرفته شود می‌تواند فرصتی را برای افزایش تحقیق و توسعه در صنایع کشور ایجاد کند که در ادامه به نوآوری و رشد اقتصادی منجر شود.

ارائه الگوی کاربری داده‌های رسانه‌های اجتماعی در سیاست‌گذاری علم و فناوری

سیاست‌گذاران علم و فناوری در ایران به عنوان بخشی از سیاست‌گذاری عمومی، تاکنون به طور سیستماتیک از داده‌های رسانه‌های اجتماعی در فرایند سیاست‌گذاری علم و فناوری استفاده نکرده‌اند. این عدم حضور دیدگاه‌های کاربران رسانه‌های اجتماعی که نسبت به موضوعات سیاستی در حوزه علم و فناوری حساس هستند می‌تواند فرایند تدوین، اجرا و ارزیابی سیاست‌ها را در آینده با چالش مواجه سازد. چرا که دیدگاه‌های این کاربران با ارائه دانش زمینه‌ای نسبت به مشکلات حوزه علم و فناوری می‌تواند مسیر سیاست‌گذاری و اجرای آن را تسهیل نماید. از این رو در این پژوهش شیوه کاربری داده‌های کاربران رسانه‌های اجتماعی در فرایند سیاست‌گذاری علم و فناوری مورد نظر بوده است. از آنجا که این سوال که داده‌های رسانه‌های اجتماعی چگونه می‌تواند در فرایند سیاست‌گذاری علم و فناوری دخیل شود؟ تاکنون پاسخ روشنی نیافته است، در این پژوهش، به دنبال پاسخ به این سوال بوده‌ایم که چگونه می‌توان از داده‌های رسانه‌های اجتماعی در سیاست‌گذاری علم و فناوری استفاده کرد؟ بدین منظور پژوهشگر در مرحله اول، به دنبال تبیین موضوع استفاده از داده‌های رسانه‌های اجتماعی به عنوان بخشی از شواهد معتبر، در فرایند سیاست‌گذاری علم و فناوری بوده است. سپس شناسایی تحلیل‌های مناسب جهت استخراج دانش از داده‌های رسانه اجتماعی توئیت، متناسب با نیازهای سیاست‌گذار علم و فناوری مد نظر بوده است. شناسایی رفتار غالب کاربران که توئیت شواهد منتشر می‌کنند و همچنین شناسایی قطبیت توئیت‌های منتشر شده، از جمله این تحلیل‌ها بوده است. سپس الگوی مناسب کاربری داده‌های رسانه‌های اجتماعی در سیاست‌گذاری علم و فناوری ارائه شده است. این الگو با داده‌های شش ماهه کلیه کاربران فارسی زبان توئیت که با موضوع سیاست‌گذاری علم و فناوری توئیت منتشر کرده‌اند، آزمون شده و نتایج آن ارائه شده است.

طراحی راهنمای گزارش شواهد برای کاربری در سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری (مورد مطالعه: همانندجویی و ثبت پایان‌نامه، رساله، و پیشنهاد)

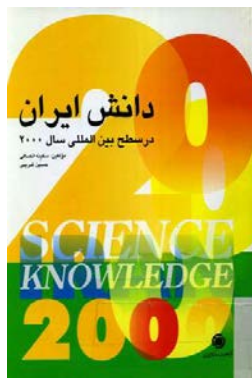
شیوه تدوین شواهد برای سیاست‌گذاری باید به گونه‌ای باشد که سیاست‌گذاران بتوانند در کوتاه‌ترین زمان کلیدی‌ترین مسائل موجود را برداشت کنند. از این رو، هدف این پژوهش طراحی راهنمایی کاربردی است تا با یاری آن بتوان شواهد را به گونه‌ای کارآمد و موثر به سیاست‌گذاران

علم، فناوری، و نوآوری گزارش کرد. در این راستا، نخست کلیدی‌ترین مولفه‌های راهنمای گزارش شواهد در آثار دانشگاهی و حرفه‌ای کاوش، شناسایی، و در سه بعد ساختاری، محتوایی و طراحی دسته‌بندی شدند. سپس، این ابعاد و مولفه‌ها در پرسشنامه‌ای سازماندهی شدند و برای تایید اعتبار در دو دور به یک پیل دلفی دربردارنده ۱۵ نفر از متخصصان و کنشگران سیاست‌گذاری علم، فناوری، و نوآوری سپرده شدند. بر پایه نتایج این پژوهش، بهترین شکل گزارش شواهد به سیاست‌گذاران در لایه‌های گوناگون سیاست‌گذاری (لایه اجرا، لایه بخشی، و لایه کلان) «گزیده سیاستی» است و اجزای کلیدی آن عبارتند از (۱) اطلاعات کتابشناختی (شامل عنوان، نام سازمان، تاریخ تهیه و شماره سند)، (۲) مقدمه و بیان مسئله، (۳) یافته‌ها، (۴) توصیه‌های سیاستی، و (۵) منابع. همچنین نتایج این پژوهش نشان می‌دهد تفاوتی میان مولفه‌های ساختاری، محتوایی و طراحی گزیده سیاستی برای سیاست‌گذاران در لایه‌های متفاوت سیاست‌گذاری وجود ندارد و این گزیده‌ها تنها در اندازه گزیده با هم متفاوت هستند. راهنمای پیشنهادی در این پژوهش می‌تواند الگوی نگارش کارآمدی برای افراد/گروه‌ها/موسسه‌هایی باشد که می‌خواهند یافته‌هایشان را به سیاست‌گذاران گزارش کنند. در حال حاضر مراکز اسناد و مدارک علمی نظیر ایرانداک از جمله نهادهای موجود در نظام علم و فناوری است که شواهد مهمی را برای سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری فراهم می‌کنند. از این رو در مرحله دوم پژوهش حاضر، با بهره‌گیری از الگوی توسعه یافته در مرحله نخست پژوهش، ساختار مناسب برای گزارش اطلاعات همانندجو و سامانه ملی ثبت پایان‌نامه، رساله، و پیشنهاد به مخاطب ایرانداک در زمینه سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری را ارائه شده است. در این گام از روش گروه‌کانونی استفاده و تلاش شده است تا با بهره‌گیری از تجربیات مدیران، کارشناسان، و محققان ایرانداک شرکت‌کننده در گروه‌کانونی، گزیده‌های سیاستی همانندجو و سامانه ملی ثبت پایان‌نامه، رساله، و پیشنهاد به تفکیک لایه‌های گوناگون سیاست‌گذاری تهیه و تدوین شوند.

ایرانداک برای گسترش و تثبیت جایگاه علمی سیاست گذاری علم و فناوری ، آثار علمی متعددی را در قالب کتاب و مقالات منتشر کرده است:

کتاب: دانش ایران در سطح بین الملل سال ۲۰۰۰

این کتاب تولید علمی ایران در سطح بین المللی به تفکیک گروه ها و رشته های تحصیلی به همراه نشریات، مراجع و ارجاعات آنها به تفصیل ارائه شده است. به منظور مقایسه ایران با سایر کشورها تعداد شش کشور توسعه یافته و نه کشور در حال توسعه نیز انتخاب شده اند و تولید علمی آنها با توجه با شاخص هایی از جمله تولید ناخالص ملی، نیروی انسانی و بودجه تحقیق و توسعه مورد مقایسه قرار گرفته است. همچنین وضعیت مشارکت دانشگاه ها و موسسات در تولید علمی ایران به عنوان یکی از شاخص های مورد توجه در علم سنجی ارائه شده است. علاوه بر آن در فصل ششم کتاب آمار مقالات چاپ شده ایران در نشریات ISI به تفکیک گروه و رشته های تحصیلی در سال های ۱۹۸۱ تا ۲۰۰۰ نیز ارائه و ضریب تاثیر و سهم ایران از جهان محاسبه شده است.

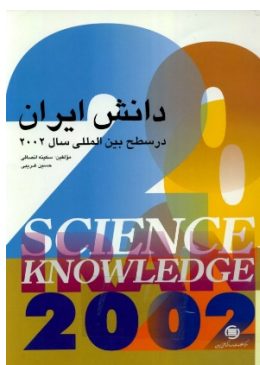
کتاب: دانش ایران در سطح بین الملل سال ۲۰۰۱

در این کتاب تولید علمی ایران در سطح بین المللی به تفکیک گروه ها و رشته های تحصیلی به همراه نشریات، مراجع و ارجاعات آنها به تفصیل ارائه شده است. به منظور مقایسه ایران با سایر کشورها تعداد شش کشور توسعه یافته و نه کشور در حال توسعه نیز انتخاب شده اند و تولید علمی آنها با توجه با شاخص هایی از جمله تولید ناخالص ملی، نیروی انسانی و بودجه تحقیق و توسعه مورد مقایسه قرار گرفته است. همچنین وضعیت مشارکت دانشگاه ها و موسسات در تولید علمی ایران به عنوان یکی از شاخص های مورد توجه در علم سنجی ارائه شده است.

کتاب: دانش ایران در سطح بین الملل سال ۲۰۰۲

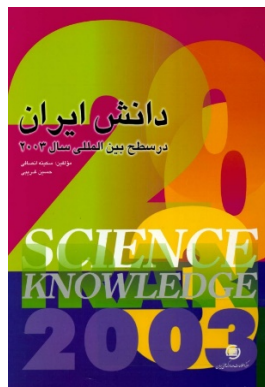
در این کتاب تولید علمی ایران در سطح بین المللی به تفکیک گروه‌ها و رشته‌های تحصیلی به همراه نشریات، مراجع و ارجاعات آن‌ها به تفصیل ارائه شده است. به منظور مقایسه ایران با سایر کشورها تعداد شش کشور توسعه یافته و نه کشور در حال توسعه نیز انتخاب شده‌اند. و تولید علمی آن‌ها با توجه با شاخص‌هایی از جمله تولید ناخالص ملی، نیروی انسانی و بودجه تحقیق و توسعه مورد مقایسه قرار گرفته است. همچنین وضعیت مشارکت دانشگاه‌ها و موسسات در تولید علمی ایران به عنوان یکی از شاخص‌های مورد توجه در علم‌سنجی ارائه شده است. در بخش آمارهای مقایسه‌ای نیز تولید علمی ایران و سایر کشورهای مورد مطالعه به همراه سایر شاخص‌های به کار گرفته شده در این کتاب از سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۲ مقایسه و میزان رشد آن محاسبه شده است.

کتاب: دانش ایران در سطح بین الملل سال ۲۰۰۳

در بین پایگاه‌های اطلاعاتی مختلف، پایگاه‌های موسسه اطلاعات علمی (ISI)، شامل نمایه‌نامه استنادی علوم (SCI)، نمایه‌نامه استنادی علوم اجتماعی (SSCI) و نمایه‌نامه استنادی هنر و علوم انسانی (Art & Humanities) به عنوان مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی در سطح جهان می‌باشند که دربردارنده اطلاعات کتابشناختی کلی از به روزترین نشریات علمی و معتبر دنیا می‌باشند. با توجه به مشخصات و ویژگی‌های منحصر به فرد، این پایگاه‌ها برای سنجش دانش ایران انتخاب شدند.

به منظور مقایسه ایران با سایر کشورها تعداد شش کشور توسعه یافته و نه کشور در حال توسعه نیز انتخاب شده‌اند و تولید علمی آن‌ها با توجه با شاخص‌هایی از جمله تولید ناخالص ملی، نیروی انسانی و بودجه تحقیق و توسعه مورد مقایسه قرار گرفته است.

کتاب: دانش ایران در سطح بین الملل سال ۲۰۰۴

در این کتاب تولید علمی ایران در سطح بین‌المللی به تفکیک گروه‌ها و رشته‌های تحصیلی به همراه نشریات، مراجع و ارجاعات آنها به تفصیل ارائه شده است. به منظور مقایسه ایران با سایر کشورها تعداد شش کشور توسعه یافته و نه کشور در حال توسعه نیز انتخاب شده‌اند و تولید علمی آن‌ها با توجه با شاخص‌هایی از جمله تولید ناخالص ملی، نیروی انسانی و بودجه تحقیق و توسعه مورد مقایسه قرار گرفته است. همچنین وضعیت مشارکت دانشگاه‌ها و موسسات در تولید علمی ایران به عنوان یکی از شاخص‌های مورد توجه در علم‌سنجی ارائه شده است.

کتاب: دانش ایران در سطح بین الملل سال ۲۰۰۵

در این کتاب تولید علمی ایران در سطح بین‌المللی به تفکیک گروه‌ها و رشته‌های تحصیلی به همراه نشریات، مراجع و ارجاعات آنها به تفصیل ارائه شده است. به منظور مقایسه ایران با سایر کشورها تعداد شش کشور توسعه یافته و نه کشور در حال توسعه نیز انتخاب شده‌اند و تولید علمی

آنها با توجه با شاخص‌هایی از جمله تولید ناخالص ملی، نیروی انسانی و بودجه تحقیق و توسعه مورد مقایسه قرار گرفته است. همچنین وضعیت مشارکت دانشگاه‌ها و موسسات در تولید علمی ایران به عنوان یکی از شاخص‌های مورد توجه در علم‌سنجی ارائه شده است. در بخش آمارهای مقایسه‌ای نیز تولید علمی ایران و سایر کشورهای مورد مطالعه به همراه سایر شاخص‌های به کار گرفته شده در این کتاب از سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۵ مقایسه و میزان رشد آن محاسبه گردیده است.

دانش ایران
در سطح بین‌المللی
سال ۲۰۰۵

زمره سادات خلیلی
دکتر حسین غریبی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران
تهران ۱۳۸۲

کتاب: نمای ۲۰۱۴: جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان

در کانون رویکرد تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد، مفهوم سنجش و ارزیابی نهفته است که ابزارهای کلیدی را برای بررسی و بهبود کیفیت، کارایی، و اثربخشی برنامه‌ها در دست مدیران علم، فناوری، و نوآوری می‌گذارد. از این رو، ساخت و توسعه چنین ابزارها و شاخص‌هایی برای اندازه‌گیری حوزه‌های گوناگون، یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بوده است. اگر چه تاکنون شاخص‌های گوناگونی در این زمینه طراحی شده‌اند، ولی این شاخص‌ها و جایگاه کشور در آنها به خوبی و یک‌جا پایش و گزارش نمی‌شوند. از این رو نیز گاهی دریافت یکپارچه از وضعیت کشور در این زمینه شدنی نیست. برای پاسخ به این نیاز، سامانه «جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)» طراحی و راه‌اندازی شده که کوششی برای شناسایی، توصیف، و گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص‌های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری است. «نمای ۲۰۱۴» دومین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، گزارش‌های تفصیلی جایگاه ایران را در شاخص‌های گوناگون علم، فناوری، و نوآوری در سال ۲۰۱۴ میلادی پوشش می‌دهد.

کتاب: نمای ۲۰۱۵: جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان

در کانون رویکرد تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد، مفهوم سنجش و ارزیابی نهفته است که ابزارهای کلیدی را برای بررسی و بهبود کیفیت، کارایی، و اثربخشی برنامه‌ها در دست مدیران علم، فناوری، و نوآوری می‌گذارد. از این رو، ساخت و توسعه چنین ابزارها و شاخص‌هایی برای اندازه‌گیری حوزه‌های گوناگون، یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بوده است. اگر چه تاکنون شاخص‌های گوناگونی در این زمینه طراحی شده‌اند، ولی این شاخص‌ها و جایگاه کشور در آن‌ها به خوبی و یک‌جا پایش و گزارش نمی‌شوند. از این رو نیز گاهی دریافت یکپارچه از وضعیت کشور در این زمینه شدنی نیست. برای پاسخ به این نیاز، سامانه «جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)» طراحی و راه‌اندازی شده که کوششی برای شناسایی، توصیف، و گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص‌های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری است. «نمای ۲۰۱۵» سومین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، گزارش‌های تفصیلی جایگاه ایران را در شاخص‌های گوناگون علم، فناوری، و نوآوری در سال ۲۰۱۵ میلادی پوشش می‌دهد.

کتاب: پیش‌نما: جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان (توصیف شاخص‌ها و روند سالانه آنها تا ۲۰۱۵)

در کانون رویکرد تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد، مفهوم سنجش و ارزیابی نهفته است که ابزارهای کلیدی را برای بررسی و بهبود کیفیت، کارایی، و اثربخشی برنامه‌ها در دست مدیران علم، فناوری، و نوآوری می‌گذارد. از این رو، ساخت و توسعه چنین ابزارها و شاخص‌هایی برای اندازه‌گیری حوزه‌های گوناگون، یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بوده است. اگر چه تاکنون شاخص‌های گوناگونی در این زمینه طراحی شده‌اند، ولی این شاخص‌ها و جایگاه کشور در آن‌ها به خوبی و یک‌جا پایش و گزارش نمی‌شوند. از این رو نیز گاهی دریافت یکپارچه از وضعیت کشور در این زمینه شدنی نیست. برای پاسخ به این نیاز، سامانه «جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)» طراحی و راه‌اندازی شده که کوششی برای شناسایی، توصیف، و گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص‌های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری است. «پیش‌نما» نخستین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، شاخص‌های علم، فناوری، و نوآوری جهانی و روند سالانه جایگاه ایران را در هر یک از آن‌ها تا سال ۲۰۱۵ میلادی پوشش می‌دهد.

کتاب: نمای ۲۰۱۶: جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان

در کانون رویکرد تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد، مفهوم سنجش و ارزیابی نهفته است که ابزارهای کلیدی را برای بررسی و بهبود کیفیت، کارایی، و اثربخشی برنامه‌ها در دست مدیران علم، فناوری، و نوآوری می‌گذارد. از این رو، ساخت و توسعه چنین ابزارها و شاخص‌هایی برای اندازه‌گیری حوزه‌های گوناگون، یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بوده است. اگر چه تاکنون شاخص‌هایی گوناگونی در این زمینه طراحی شده‌اند، ولی این شاخص‌ها و جایگاه کشور در آن به خوبی و یکجا پایش و گزارش نمی‌شوند. از این رو نیز گاهی دریافت یکپارچه از وضعیت کشور در این زمینه شدنی نیست. برای پاسخ به این نیاز، سامانه «جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)» طراحی و راه‌اندازی شده که کوششی برای شناسایی، توصیف، و گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص‌های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری است. «نمای ۲۰۱۶» دومین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، شاخص‌های علم، فناوری، و نوآوری جهانی و روند سالانه جایگاه ایران را در هر یک از آن‌ها تا سال ۲۰۱۶ میلادی پوشش می‌دهد.

نوآوری ایران در جهان (نما) طراحی و راه‌اندازی شده که کوششی برای شناسایی، توصیف، و گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص‌های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری است. «نمای ۲۰۱۶» چهارمین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، گزارش تفصیلی جایگاه ایران در شاخص‌های گوناگون علم، فناوری، و نوآوری جهان در سال ۲۰۱۶ میلادی پوشش می‌دهد.

کتاب: نمای ۲۰۱۷: جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان

در کانون رویکرد تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبنی بر شواهد، مفهوم سنجش و ارزیابی نهفته است که ابزارهای کلیدی را برای بررسی و بهبود کیفیت، کارایی، و اثربخشی برنامه‌ها در دست مدیران علم، فناوری، و نوآوری می‌گذارد. از این رو، ساخت و توسعه چنین ابزارها و شاخص‌هایی برای اندازه‌گیری حوزه‌های گوناگون، یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بوده است. اگرچه تاکنون شاخص‌های گوناگونی در این زمینه طراحی شده‌اند، ولی این شاخص‌ها و جایگاه کشور در آن‌ها به خوبی و یک‌جا پایش و گزارش نمی‌شوند. از این رو نیز گاهی دریافت یکپارچه از وضعیت کشور در این زمینه شدنی نیست. برای پاسخ به این نیاز، سامانه «جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)» طراحی و راه‌اندازی شده که کوششی برای شناسایی، توصیف، و گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص‌های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری است. «نمای ۲۰۱۷» چهارمین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، گزارش تفصیلی جایگاه ایران را در شاخص‌های گوناگون علم، فناوری، و نوآوری جهان در سال ۲۰۱۷ میلادی پوشش می‌دهد.

کتاب: نمای ۲۰۱۸: جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان

مدیران، سیاست‌گذاران، و پژوهشگران علم، فناوری، و نوآوری می‌توانند با «نما» به گزارش نزدیک به ۹۰ شاخص جهانی دسترسی یابند و از آنها در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری و پژوهش بهره‌برند. افزون بر این، در «نما» جایگاه ایران میان کشورهای منطقه و جهان گزارش می‌شود. از آنجایی که داده‌های تاریخی در برنامه‌ریزی‌ها کاربرد بسیاری دارند، روند جایگاه کشور در هر شاخص در چند سال گذشته نیز آمده است. «نما» با گرد آوردن شاخص‌های گوناگون در کنار هم ابزاری برای کاربران می‌سازد که با آمیختن آنها دریافت بهتری وضع موجود و روندها پیدا کنند. «نمای ۲۰۱۸» پنجمین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، گزارش تفصیلی جایگاه ایران را در شاخص‌های گوناگون علم، فناوری، و نوآوری جهان در سال ۲۰۱۸ میلادی پوشش می‌دهد.

کتاب: نمای ۲۰۱۹: جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان

مدیران، سیاست‌گذاران، و پژوهشگران علم، فناوری، و نوآوری می‌توانند با «نما» به گزارش نزدیک به ۹۰ شاخص جهانی دسترسی یابند و از آنها در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری و پژوهش بهره‌برند. افزون بر این، در «نما» جایگاه ایران میان کشورهای منطقه و جهان گزارش می‌شود. از آنجایی که داده‌های تاریخی در برنامه‌ریزی‌ها کاربرد بسیاری دارند، روند جایگاه کشور در هر

شاخص در چند سال گذشته نیز آمده است. «نما» با گرد آوردن شاخص‌های گوناگون در کنار هم ابزاری برای کاربران می‌سازد که با آمیختن آنها دریافت بهتری وضع موجود و روندها پیدا کنند. «نمای ۲۰۱۹» پنجمین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، گزارش تفصیلی جایگاه ایران را در شاخص‌های گوناگون علم، فناوری، و نوآوری جهان در سال ۲۰۱۹ میلادی پوشش می‌دهد.

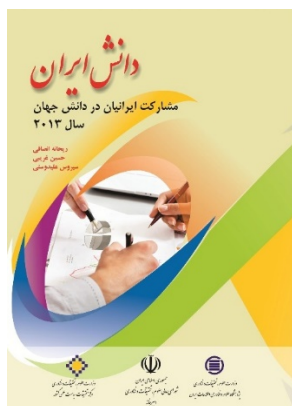
کتاب: نمای ۲۰۲۰: جایگاه علم، فناوری و نوآوری ایران در جهان

مدیران، سیاست‌گذاران، و پژوهشگران علم، فناوری، و نوآوری می‌توانند با «نما» به گزارش نزدیک به ۹۰ شاخص جهانی دسترسی یابند و از آنها در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری و پژوهش بهره‌برند. افزون بر این، در «نما» جایگاه ایران میان کشورهای منطقه و جهان گزارش می‌شود. از آنجایی که داده‌های تاریخی در برنامه‌ریزی‌ها کاربرد بسیاری دارند، روند جایگاه کشور در هر شاخص در چند سال گذشته نیز آمده است. «نما» با گرد آوردن شاخص‌های گوناگون در کنار هم ابزاری برای کاربران می‌سازد که با آمیختن آنها دریافت بهتری وضع موجود و روندها پیدا کنند. «نمای ۲۰۲۰» پنجمین اثر از مجموعه‌ای است که اطلاعات «نما» را در بر دارد. این اثر، گزارش تفصیلی جایگاه ایران را در شاخص‌های گوناگون علم، فناوری، و نوآوری جهان در سال ۲۰۲۰ میلادی پوشش می‌دهد.

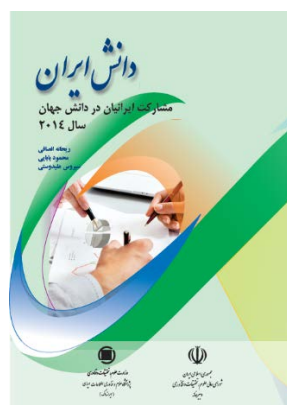
کتاب: دانش ایران: (مشارکت ایرانیان در دانش جهان سال ۲۰۱۳)

در این کتاب تولید علمی ایران در سطح بین‌المللی به تفکیک گروه‌ها (علوم پایه، علوم پزشکی، فنی و مهندسی، کشاورزی و دامپزشکی، علوم انسانی و هنر) و رشته‌های تحصیلی به همراه نشریات، مراجع و ارجاعات آنها به تفصیل ارائه شده است.

کتاب: دانش ایران: (مشارکت ایرانیان در دانش جهان سال ۲۰۱۴)

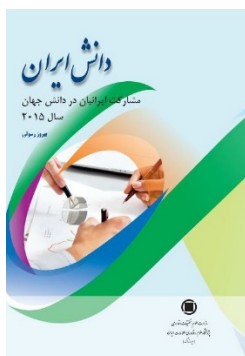
نخستین کتاب دانش ایران، در سال ۱۳۸۱ منتشر شد که انتشارات علمی ایران را در سال ۱۹۹۹ میلادی (۹۶۸ رکورد علمی) در بر داشت. پس از آن دانش ایران برای سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ میلادی نیز منتشر شد، ولی از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴، انتشار این مجموعه دنبال نگردید. در سال ۱۳۹۴، دانش ایران در سال ۲۰۱۳ میلادی منتشر شد و آنچه اینک در پیش روست، نسخه الکترونیکی دانش ایران در سال ۲۰۱۴ میلادی است که اطلاعات کامل ۳۱/۴۸۸ رکورد علمی ایران را از دیدگاه‌های گوناگون ارائه می‌کند.

کتاب: دانش ایران: (مشارکت ایرانیان در دانش جهان سال ۲۰۱۵)

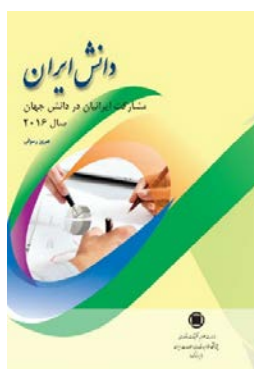
نخستین کتاب دانش ایران، در سال ۱۳۸۱ منتشر شد که انتشارات علمی ایران را در سال ۱۹۹۹ میلادی (۹۶۸ رکورد علمی) در بر داشت. پس از آن دانش ایران برای سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ میلادی

نیز منتشر شد، ولی از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴، انتشار این مجموعه دنبال نگردید. در سال ۱۳۹۴، دانش ایران در سال ۲۰۱۳ میلادی منتشر شد و آنچه اینک در پیش روست، نسخه الکترونیکی دانش ایران در سال ۲۰۱۵ میلادی است که اطلاعات کامل انتشارات علمی ایران را از دیدگاه‌های گوناگون ارائه می‌کند.

کتاب: دانش ایران: (مشارکت ایرانیان در دانش جهان سال ۲۰۱۶)

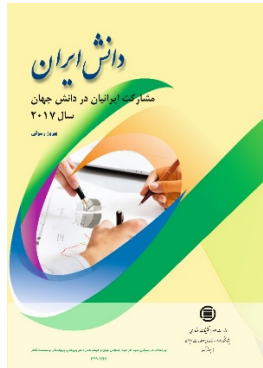
نخستین کتاب دانش ایران، در سال ۱۳۸۱ منتشر شد که انتشارات علمی ایران را در سال ۱۹۹۹ میلادی (۹۶۸ رکورد علمی) در بر داشت. پس از آن دانش ایران برای سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ میلادی نیز منتشر شد، ولی از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴، انتشار این مجموعه دنبال نگردید. در سال ۱۳۹۴، دانش ایران در سال ۲۰۱۳ میلادی منتشر شد و آنچه اینک در پیش روست، نسخه الکترونیکی دانش ایران در سال ۲۰۱۶ میلادی است که اطلاعات کامل انتشارات علمی ایران را از دیدگاه‌های گوناگون ارائه می‌کند.

کتاب: دانش ایران: (مشارکت ایرانیان در دانش جهان سال ۲۰۱۷)

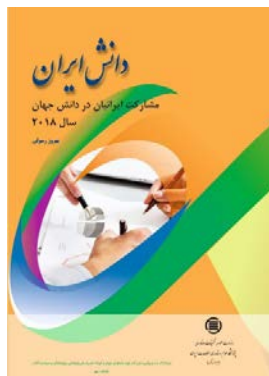
نخستین کتاب دانش ایران، در سال ۱۳۸۱ منتشر شد که انتشارات علمی ایران را در سال ۱۹۹۹ میلادی (۹۶۸ رکورد علمی) در بر داشت. پس از آن دانش ایران برای سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ میلادی نیز منتشر شد، ولی از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴، انتشار این مجموعه دنبال نگردید. در سال ۱۳۹۴، دانش

ایران در سال ۲۰۱۳ میلادی منتشر شد و آنچه اینک در پیش روست، نسخه الکترونیکی دانش ایران در سال ۲۰۱۷ میلادی است که اطلاعات کامل انتشارات علمی ایران را از دیدگاه‌های گوناگون ارائه می‌کند.

کتاب: دانش ایران: (مشارکت ایرانیان در دانش جهان سال ۲۰۱۸)

نخستین کتاب دانش ایران، در سال ۱۳۸۱ منتشر شد که انتشارات علمی ایران را در سال ۱۹۹۹ میلادی (۹۶۸ رکورد علمی) در بر داشت. پس از آن دانش ایران برای سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ میلادی نیز منتشر شد، ولی از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴، انتشار این مجموعه دنبال نگردید. در سال ۱۳۹۴، دانش ایران در سال ۲۰۱۳ میلادی منتشر شد و آنچه اینک در پیش روست، نسخه الکترونیکی دانش ایران در سال ۲۰۱۸ میلادی است که اطلاعات کامل انتشارات علمی ایران را از دیدگاه‌های گوناگون ارائه می‌کند.

کتاب: آینده‌نگاری علم و فناوری و اثرات آن در سیاست‌گذاری

با توجه به اهمیتی که موضوع آینده‌نگاری در مباحث سیاست‌گذاری دارد، تاکید اصلی کتاب حاضر بر این است که زمانی می‌توان یک فعالیت آینده‌نگاری را اثربخش تلقی نمود که بتوان آثار و نتایج آن را به گونه‌ای مناسب در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری‌های سیاستی ملاحظه نمود. از این رو این کتاب بر نقش آینده‌نگاری علم و فناوری، به عنوان ابزار هوشمندی سیاستی تاکید دارد و بر همین

مبنا به بررسی اثرات آن در سیاست‌گذاری و تصمیمات سیاستی می‌پردازد. نوع نگاه این کتاب، فرصت‌هایی را برای سیاست‌گذاران فراهم می‌کند تا سیاست‌های راهبردی را با بهره‌گیری از بهترین شواهد حاصل از تحقیقات آینده‌نگاری تدوین نمایند و می‌تواند اثرات مهمی نیز بر بازیگران سیاستی داشته باشد زیرا قادر است نقش و ظرفیت تفکر راهبردی، قابلیت‌های یادگیری سیاستی، و انعطاف‌پذیری و وقف‌پذیری آنها را افزایش دهد. همچنین، کتاب حاضر در تلاش است تا پیشنهادهایی را ارائه نماید که می‌تواند به سیاست‌گذاران، دانشگاهیان، مشاوران و سایر افرادی که در تولید نتایج اثر بخش آینده‌نگاری تاثیر دارد کمک نماید.

کتاب: تجاری‌سازی نتایج پژوهش: الگوها، سازوکارها و راهبردها

در دنیای رقابتی امروز، هدف مراکز دانشگاهی و پژوهشی افزون بر تولید علم، مبدل شدنشان به سکوهایی برای توسعه اقتصادی است. تجاری‌سازی پژوهش، آرمان پیشرفته و جذابی برای مراکز دانشگاهی و پژوهشی است که علاوه بر توسعه سطوح علمی و تجاری در این مرکز، موجب بقای آنها نیز می‌گردد. اما این مرکز قبل ورود به فرایند تجاری‌سازی باید به فراهم‌آوری یک برنامه راهبردی مرتبط با تجاری‌سازی دستاوردها مبادرت ورزد. در این کتاب، کلیه اجزای پیش‌نیاز تدوین یک برنامه راهبردی تجاری‌سازی، نظیر مفاهیم پایه‌ای، الگوها، مدل‌های کسب و کار، مکانیزم‌ها، موانع و پیش‌ران‌ها تشریح شده‌اند. در همین راستا، کتاب حاضر در هفت فصل تنظیم شده است: فصل اول (مفهوم‌شناسی تجاری‌سازی نتایج پژوهش)، به تعاریف ارائه شده در خصوص تجاری‌سازی و به طور ویژه تجاری‌سازی نتایج پژوهش و فرایند آن می‌پردازد. فصل دوم (الگوهای تجاری‌سازی نتایج پژوهش)، مدل‌های تجاری‌سازی را در قالب دو دسته مدل‌های خطی یا فرایندی و مدل‌های کارکردی بررسی می‌کند. فصل سوم (مدل‌های کسب و کار به عنوان یک مزیت رقابتی)، ضمن معرفی مدل‌های کسب و کار به ضرورت این مدل‌ها در کسب مزیت رقابتی نسبت به رقبا در شرایط متلاطم رقابتی می‌پردازد. فصل چهارم (سازوکارهای تجاری‌سازی نتایج پژوهش) به معرفی برخی از سازوکارها می‌پردازد، که با استفاده از آنها می‌توان به نحو مطلوب‌تری از یافته‌های پژوهشی در جهت تجاری‌سازی

استفاده نمود. فصل پنجم (موانع تجاری سازی نتایج پژوهش) و فصل ششم (پیش‌ران‌های تجاری سازی نتایج پژوهش) با مروری جامع بر مطالعات داخلی و بین‌المللی در زمینه موانع و پیش‌ران‌های تجاری سازی نتایج تحقیقات، به ترتیب زمینه لازم برای آشنایی خوانندگان این کتاب را با موانع و پیش‌ران‌های مذکور فراهم می‌کنند. فصل هفتم (راهبردهای تجاری سازی نتایج پژوهش)، ضمن معرفی راهبردهای مختلف تجاری سازی، تلاش می‌کند تا با مرور گسترده ادبیات موضوع، کلیه عوامل تاثیرگذار در تدوین و انتخاب راهبرد تجاری سازی را معرفی کند.

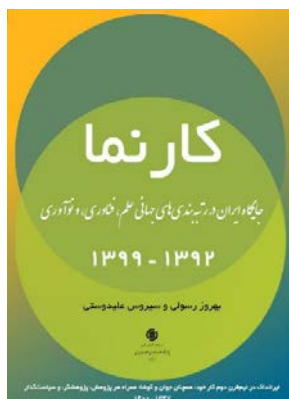
کتاب: ارزیابی علم، فناوری و نوآوری: مروری بر شاخص‌ها و سازمان‌های فعال این حوزه

این مجموعه به دنبال شناسایی و ارائه شاخص‌های مختلف ارزیابی علم، فناوری و نوآوری در سطح ملی و بین‌المللی است تا با فراهم نمودن اطلاعات مناسب برای سیاست‌گذاران کشور در این عرصه، زمینه اتخاذ سیاست‌های کارا و مناسب جهت توسعه را فراهم سازد. علاوه بر آن، نهادهای مختلف ملی و بین‌المللی که در فرایند ارزیابی علم، فناوری و نوآوری درگیر هستند نیز معرفی شده‌اند. همچنین مهمترین هدف این مجموعه این است تا با مطالعه شاخص‌های مختلف و روندی که در توسعه و استفاده از شاخص‌ها در سال‌های اخیر وجود دارد، چارچوب مناسبی برای ارزیابی علم، فناوری و نوآوری جهت استفاده سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران کشور در این حوزه ایجاد کند.

کتاب : کارنما: جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های جهانی علم، فناوری، و نوآوری ۱۳۹۲-۱۳۹۹

«کارنما» دربردارنده گزارش جایگاه ایران در کلیدی‌ترین شاخص‌ها و رتبه‌بندی‌های جهانی علم، فناوری، و نوآوری از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹ خورشیدی (۲۰۱۳-۲۰۲۰ میلادی) است. هدف این گزارش، نمایش عملکرد و آثار سیاست‌ها و برنامه‌های دولت‌های یازدهم و دوازدهم در زمینه علم، فناوری، و نوآوری است. در تهیه این گزارش از داده‌ها و گزارش‌های سامانه «جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)» در نشانی NEMA.IRANDOC.AC.IR بهره‌برداری شده است. این سامانه را پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) برای پاسخ به نیاز سیاست‌گذاران، تصمیم‌گیران، و پژوهشگران فراهم کرده است تا از شاخص‌های کلیدی سنجش علم، فناوری، و نوآوری آگاهی یابند و به پایش پایسته جایگاه ایران در آن‌ها بپردازند. هدف از ساخت این سامانه یاری رساندن به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی بر پایه شواهد و داده‌ها در کشور است. در این گزارش، جایگاه ایران در هشت سال یاد شده در برابر دیگر کشورهای جهان و منطقه (آنجایی که شدنی بوده) آمده است. اگرچه، بسته به سال انتشار هر شاخص یا داده‌های در دسترس، جاهایی سال‌هایی پس از ۱۳۹۲ خورشیدی (۲۰۱۳ میلادی) سال پایه بوده‌اند.

مقاله علمی-پژوهشی: نگاشت نقشه راه فناوری اطلاعات: رویکردی برای همراستایی راهبردهای فناوری اطلاعات با راهبردهای کسب‌وکار

بکارگیری موثر فناوری اطلاعات یکی از عوامل موفقیت سازمان‌ها در کسب مزیت رقابتی و خدمت‌رسانی بهتر به مشتریان محسوب می‌شود. رشد فزاینده پیشرفت‌ها و نوآوری‌ها در این حوزه نیز چالش‌هایی را در زمینه همراستا نمودن راهبردهای فناوری اطلاعات با راهبردهای سازمان ایجاد کرده است. به گونه‌ای که همراستایی راهبردهای فناوری اطلاعات با راهبردهای کسب و کار همواره یکی

از ۱۰ موضوع برتر بین مدیران این حوزه تلقی می‌شود. با وجود روش‌ها و مدل‌های متنوعی که در دهه‌های گذشته برای حل مسئله همراستایی پیشنهاد و بکار گرفته شده است، همچنان چالش‌های جدی در این زمینه وجود دارد. نگاشت نقشه‌راه فناوری همواره به عنوان یکی از موثرترین رویکردها برای همراستا نمودن راهبردهای سازمان با برنامه‌ریزی در حوزه فناوری محسوب می‌شود. لیکن تاکنون از این رویکرد برای حل مسئله «همراستایی راهبردهای فناوری اطلاعات با کسب و کار» استفاده نشده است. بنابراین در این پژوهش از طرفی با مرور ادبیات مسئله همراستایی و تحلیل آن، چالش‌هایی که با وجود ابزارها و مدل‌های موجود در این زمینه همچنان برطرف نشده‌اند، استخراج می‌شود. از طرف دیگر مفاهیم نظری و کاربردی نقشه‌راه فناوری نیز به صورت سیستماتیک تحلیل می‌شوند و در نهایت نگاشتی بین چالش‌ها و مفاهیم حاصل می‌شود تا مشخص شود که تا چه میزان رویکرد نگاشت نقشه‌راه فناوری می‌تواند برای رفع چالش‌های مسئله همراستایی مناسب باشد. در نهایت مفهوم رویکرد نگاشت نقشه‌راه فناوری اطلاعات با هدف همراستا نمودن اهداف و راهبردهای سازمان با پیشرفت‌های نوین در حوزه فناوری اطلاعات بررسی می‌شود و یک نمونه اولیه از نقشه‌راه فناوری اطلاعات برای یک سازمان خدمت‌محور ارائه می‌گردد.

مقاله علمی-پژوهشی: شناسایی موانع اجرای اسناد سیاست علم و فناوری کشور

اجرای ناقص سیاست‌ها، از مشکلاتی است که تمام کشورها، چه پیشرفته و چه در حال توسعه با آن مواجه‌اند. از منظر دانش سیاست‌گذاری، دلیل عمده این موضوع، عوامل بازدارنده اجرای سیاست‌ها در سطوح مختلف هستند. پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل بازدارنده اجرای اسناد سیاست علم و فناوری در کشور با تاکید بر نقشه جامع علمی کشور به عنوان یک سند کلان و سند توسعه هوا و فضای کشور، سند علوم و فناوری‌های سلول‌های بنیادی و سند گیاهان دارویی به عنوان سه سند بخشی ذیل آن انجام شد. در این راستا، روش ترکیبی با دو مرحله کیفی و کمی مورد استفاده قرار گرفت. در بخش کیفی، با بررسی مطالعات پیشین، موانع اجرای سیاست‌ها در قالب یک چارچوب طبقه‌بندی شد و سپس با مصاحبه و بهره‌گیری از تجربه‌ها و دیدگاه‌های تعدادی از سیاست‌گذاران و مجریان اسناد یادشده، فهرستی از موانع، تهیه، اصلاح و تکمیل گردید. در بخش کمی، برای تعیین وزن هر یک از موانع شناسایی شده، پرسشنامه‌ای تهیه و با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند بین ۳۱ نفر از خبرگان و مجریان سیاست‌گذاری کشور توزیع گردید. بر اساس این نظرسنجی، عمده موانع موجود بر سر راه اجرای اسناد سیاست علم و فناوری عبارتند از: معضل اولویت‌گذاری، به گونه‌ای که کلیه اقدامات ذکر شده در سند، دارای اولویت هستند، عدم استفاده از

نتایج آینده‌نگاری در تدوین اسناد، عدم انطباق‌پذیری سیاست‌ها با چالش‌های موجود، عدم شبکه‌سازی میان سیاست‌گذاران، حاکمیت نکردن سیاست‌های فرادستی، نبود نگاه فرابخشی، ساختار دیوان سالاری جزیره‌ای و نبود نگاه بلندمدت به مدیریت و راهبری برنامه‌های سیاستی. به این ترتیب، این مقاله سعی دارد تا در شناسایی و تحلیل موانع بازدارنده اجرا در ظرف و زمینه ایران گامی جدید بردارد و با روش علمی، به آسیب‌شناسی اجرای اسناد سیاستی علم و فناوری در کشور پردازد.

مقاله علمی-پژوهشی: ارزیابی پایگاه‌های وب دولتی ایران در سه سطح اطلاعات، ارتباطات و تراکنش؛ مقایسه دو دوره ۱۳۸۴ و ۱۳۸۹

این پژوهش با بررسی پایگاه‌های وب دولتی در قالب مطالعه طولی، سیر رشد جنبه‌ای از حکومت الکترونیک را در ایران رصد کرده است. پایگاه‌های وب به عنوان جلوه‌ای از حکومت الکترونیک و میانجی شهروندان ایرانی و حکومت در نظر گرفته شده است. این مقاله با ارائه الگویی برای ارزیابی پایگاه‌های وب دولتی در سه سطح اطلاعاتی، ارتباطی (تعاملی) و تراکنشی، به بررسی مقایسه‌های پایگاه وب دستگاه‌های دولتی ایران در دو دوره زمانی بهمن ۱۳۸۴ و بهمن و اسفند ۱۳۸۹ پرداخته است. مدل ارزیابی این مقاله یک مدل سه مرحله‌ای تکاملی بوده که از «مدل تحلیل حکومت الکترونیک یونسکو» ایده گرفته است. در مدل این پژوهش، حکومت الکترونیک «به مثابه کاربرد فناوری‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی در حکومت و تغییرات ایجاد شده در ساختار، ماهیت و نحوه عملکرد حکومت» تعریف شده است. ۱۶ مقوله و مجموعاً ۶۱ زیرمقوله در سه سطح یاد شده برای ارزیابی ۵۱ پایگاه وب دولتی در دوره اول و ۴۱ پایگاه وب در دوره دوم به کار رفته است. بر اساس یافته‌های این پژوهش، پایگاه‌های وب دولتی ایران به ویژه در دوره اول پژوهش، در نخستین پله‌های حکومت الکترونیک قرار داشته‌اند و شواهد اندکی وجود داشته که نشان بدهد حرکتی خارج از مرحله انتشار اطلاعات در میان آنها صورت گرفته است. گذشت بیش از پنج سال از زمان بررسی دوره اول پژوهش، تغییر چندانی را در سطح پایگاه‌های وب دولتی نشان نداده است. بر این اساس، همچنان تعداد اندکی از پایگاه‌های وب از قابلیت‌ها و گزینه‌های تعاملی برخوردار بوده و درصد اندکی از آنها وارد سطح دوم، یعنی ارتباطات شده‌اند.

مقاله علمی-پژوهشی: حق مالکیت بر پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی از منظر حقوق مالکیت فکری (مطالعه تطبیقی)

پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی از مهم‌ترین برآوردهای پژوهشی دانش‌آموختگان این دوره‌ها هستند. ایده اصلی در این آثار مربوط به دانشجو است، اما گروه راهنمایی

و موسسه‌های آموزشی نیز در تکمیل اثر نقش دارند. با این حال، حقوق مادی و معنوی هریک از افراد یا نهادهایی که در تکمیل این آثار نقش دارند هنوز مشخص نیست. در این مطالعه سعی شده این مسئله در ایران با رویکرد حقوقی بررسی شود. هدف اصلی این پژوهش، بررسی و مطالعه تطبیقی متون قانونی مرتبط در ایران و دو کشور توسعه‌یافته، یعنی ایالات متحده و کانادا است. حقوق مالکیت فکری از زیرساخت‌های گردآوری، سازمان‌دهی و اشاعه پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی است و لذا ضرورت پژوهش در این زمینه اجتناب‌ناپذیر است. رویکرد پاسخگویی به پرسش‌های پژوهش، کیفی، و روش پژوهش «تحلیل اسناد» است. جامعه بررسی این پژوهش شامل مقررات مرتبط با کپی‌رایت، به‌ویژه درباره پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در کشورهای منتخب می‌شود. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد توجه آیین‌نامه‌های دانشگاه‌های ایالات متحده و کانادا به مسائل مرتبط با کپی‌رایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها بیش از موسسه‌های ایرانی است. علی‌رغم تاثیر اساتید راهنما، مشاور، و داور در پایان‌نامه، همواره شخص دانشجو مالک «اثر» و حقوق ناشی از آن به تعبیر قانون حمایت به شمار می‌آید.

مقاله ترویجی: نقش وابستگی به مسیر در ناکارآمدی نظام‌های ملی نوآوری

نوآوری فرایندی است که اجزای متعددی با روابط پیچیده با یکدیگر در آن دخیل‌اند. کلیه اجزای نوآوری و روابط میان آنها، تحت تأثیر محیط پیرامونی قرار می‌گیرند. بنابراین مباحث نوآوری، مستلزم دیدگاهی سیستمی است که با جامعیت لازم همراه باشد. نزدیک به سه دهه است که به منظور مواجهه سیستمی با پیچیدگی‌های نوآوری، راهکار نظام ملی نوآوری مطرح شده است. نظام ملی نوآوری، مجموعه‌ای از نهادهای به هم پیوسته است که دانش، مهارت‌ها و خلاقیت‌هایی که منجر به فناوری‌های جدید می‌شوند را خلق، انباشت و انتقال می‌دهد. بخش عمده‌ای از ناکارآمدی و فقدان اثربخشی نظام‌های ملی نوآوری، ناشی از وابستگی آنها به مسیر حرکت گذشته و به اصطلاح قفل شدن آنها در مسیر گذشته است. بنابراین جلوگیری از بروز این پدیده در هر اقتصادی ضروری است. لازمه این امر، شناخت ابعاد و جنبه‌های مختلف این پدیده است. در همین راستا، این مقاله با روش مطالعات کتابخانه‌ای و از طریق بررسی متون و ادبیات این حوزه، به تفصیل به این موضوع می‌پردازد و کلیه ابعاد آن را شناسایی می‌کند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که وابستگی به مسیر در نظام‌های ملی نوآوری را می‌توان به دو نوع وابستگی به مسیر فناورانه و وابستگی به مسیر نهادی طبقه‌بندی کرد. هر یک از انواع وابستگی به مسیر می‌تواند ناشی از تاریخ و یا بازخورد مثبت باشد. در این مطالعه ضمن تشریح انواع وابستگی به مسیر در نظام‌های ملی نوآوری منبع و دلایل هر یک از آنها تشریح شده است.

مقاله علمی- پژوهشی: سیاست‌های حمایت از شرکت‌های فناور نوپا

شرکت‌های فناور نوپا به عنوان محور کلیدی اقتصاد دانش‌بنیان برای توسعه فناوری و نوآوری در اقتصاد کشورها ایفای نقش می‌کنند. چابکی و توجه به فناوری‌ها و راهکارهای نوین دانش‌بنیان، آن‌ها را نسبت به شرکت‌های سنتی متمایز می‌سازد. این شرکت‌ها با توجه به نوع حوزه فعالیت و اندازه‌شان دارای ویژگی‌هایی مرتبط به خود هستند که سیاست‌های حمایتی آن‌ها را متفاوت از سایر شرکت‌ها می‌نماید. به طور کلی سیاست‌های حمایتی از شرکت‌های فناور نوپا در چهار دسته حمایت‌های تأمین مالی، معافیت‌های قانونی، حمایت‌های توسعه بازار و حمایت‌های توانمندسازی مدیریتی و سازمانی تقسیم‌بندی می‌شوند و سیاست‌گذاران براساس ویژگی‌های شرکت‌های فناور نوپا اقدام به طراحی ابزارهای سیاستی در ترکیبی از چهار دسته فوق می‌نمایند. به هر میزان که نظام حمایتی، جامع‌تر و دقیق‌تر به نیازهای شرکت‌های فناور نوپا پاسخ دهد امکان تحقق نتایج موفقیت‌آمیز افزایش می‌یابد. در این مقاله به اهمیت و ویژگی‌های رشد شرکت‌های فناور نوپا به همراه سیاست‌های حمایتی به منظور تحقق این رشد و توسعه پرداخته شده و در ادامه نیز برخی سیاست‌های حمایتی مورد استفاده در کشور بیان شده است.

مقاله علمی- پژوهشی: هوشمندی راهبردی در سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری

دوره حاضر که عصر اقتصاد دانش‌بنیان نام دارد با تغییرات سریع و فزاینده در دانش بشری و عرصه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، صنعتی، سیاسی و فناورانه روبروست. مواجهه با چنین شرایطی، مستلزم هوشیاری و واکنش‌های پیش‌دستانه سیاست‌گذاران علم، فناوری و نوآوری نسبت به تغییرات و پیشامدهای آتی، پیشرفت‌های مختلف فناوری و تأثیرات بلندمدت آن‌هاست. هوشمندی راهبردی در سیاست‌گذاری از طریق فرآیند منظم جست‌وجو و پردازش، خلق، حفاظت و اشاعه اطلاعات معطوف به تصمیم‌گیری و انتقال آن‌ها به فرد مناسب در زمان مناسب، با ایجاد هوشیاری در سیاست‌گذاران نقش مؤثری را در این خصوص بازی می‌کند که به عنوان یک مفهوم علمی در پیشینه این حوزه تاکنون به صورتی منسجم در ایران مورد توجه قرار نگرفته است. این مطالعه به دنبال واکاوی مفهوم فوق و ابزارهای آن بوده و در این راستا، ارتباط هوشمندی راهبردی با سیاست‌گذاری از سه منظر پنجره فرصت، روشنی اهداف و حقانیت شواهد تشریح شده است. همچنین ابزارهای مهم هوشمندی نظیر آینده‌نگاری علم و فناوری، پیش‌بینی فناوری و نیز ارزیابی فناوری به همراه جایگاه آن‌ها در گام‌های مختلف سیاست‌گذاری تبیین شده است. در نهایت نیز به منظور تصریح نقش هوشمندی راهبردی در سیاست‌گذاری یک نمونه داخلی برای آن معرفی شده است.

مقاله علمی-پژوهشی: واکاوی ویژگی‌های مناسب داده‌ها برای استفاده در سیاست‌گذاری

داده‌های خوب به عنوان یکی از مهم‌ترین شواهد تاثیرگذار بر سیاست‌گذاری، قادر است موانع سیاستی را از بین برده و امکان انجام اصلاحات سیاستی را فراهم آورد. با این وجود، بسیاری از سیاست‌گذاران در بهره‌گیری از داده‌ها در تدوین سیاست‌ها، با موانعی مواجه‌اند. از این رو، هدف این پژوهش شناسایی این موانع و ویژگی‌های مناسب داده‌ها برای کاربرد در سیاست‌گذاری است. در این راستا، ابتدا موانع پیش‌روی سیاست‌گذاران در استفاده از داده‌ها در سیاست‌گذاری با روش مصاحبه شناسایی و سپس با استفاده از رویکرد تحلیل چارچوب، ویژگی‌های مناسب داده‌ها برای غلبه بر موانع در سه قالب ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌ها ارائه می‌شود. نتایج نشان می‌دهد که مهم‌ترین ابعاد کیفیت داده‌ها در سیاست‌گذاری عبارت‌اند از: قابلیت دسترس‌پذیری، قابلیت اطمینان، مرتبط بودن و کیفیت نمایش داده‌ها. همچنین مهم‌ترین مولفه‌های کیفیت داده‌ها در سیاست‌گذاری شامل قابلیت دستیابی، به موقع بودن، دقت و صحت، ثبات، تمامیت، استقلال، شفافیت، تناسب و خوانایی داده‌هاست.

مقاله علمی-پژوهشی: چاله‌ها و چالش‌های پژوهش در علوم انسانی در ایران؛ پنجره‌ای به روی سیاست‌گذاری علم

انجام پژوهش در زمینه علوم انسانی در ایران با دشواری‌هایی اساسی همراه است. هدف این پژوهش شناسایی اساسی‌ترین چالش‌ها و موانع پژوهش در زمینه علوم انسانی در ایران است. پژوهش‌ها و مطالعه‌های گوناگونی درباره موانع و کاستی‌های انجام پژوهش در زمینه علوم انسانی در ایران به انجام رسیده‌اند که دربردارنده داده‌هایی ارزشمندند. در این پژوهش، با روش‌شناسی «مرور نظام‌مند»، ۳۲ اثر در پیوند با موضوع این مقاله (مانند پایان‌نامه و رساله، مقاله نشریه، و مقاله همایش) در پایگاه‌های اطلاعاتی گوناگون فارسی‌شناسایی و تمام‌متن آنها مطالعه شد. با روش کدگذاری به تحلیل داده‌ها پرداخته و دسته‌ها و ابعاد دشواری پژوهش شناسایی شدند. نزدیک به ۲۰۰ مانع پژوهش در زمینه علوم انسانی در نوشته‌های دانشگاهی برجسته شده که آنها را می‌توان در ۹۳ مؤلفه خلاصه کرد. مؤلفه‌ها را نیز می‌توان در هفت بُعد گسترده، یعنی بافت اجتماعی فقیر، زیرساخت سست، سازمان و مدیریت ناکارآمد، سیاست‌گذاری نادرست، ضعف پژوهشگران، قوانین و مقررات ناسازگار، و ماهیت متفاوت دسته‌بندی کرد. گمان می‌رود که «سازمان و مدیریت ناکارآمد» بیش از دیگر ابعاد، مانع پژوهش در زمینه علوم انسانی در ایران است. این مقاله از مهمترین کوشش‌هایی است که نگاهی نسبتاً فراگیر روی بازدارنده‌ها و دشواری‌های انجام پژوهش در زمینه علوم انسانی دارد. از این رو، این مطالعه از مهمترین پژوهش‌ها برای به دست دادن دیدی نسبتاً فراگیر درباره بازدارنده‌های

پژوهش در علوم انسانی در ایران است. سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران پژوهش کشور باید از موانعی که سر راه پژوهش هستند آگاه باشند تا برنامه‌های درست و کارآمدی طراحی و اجرا کنند. یافته‌های این پژوهش می‌تواند فهم بهتری از موانع پژوهش علوم انسانی در ایران به دست دهد.

مقاله بین‌المللی: شناخت پیش‌ران‌های تجاری‌سازی نتایج پژوهش‌ها

با نگاهی به عملکرد دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی ایران، می‌توان متوجه شد که علیرغم ظرفیت‌های تحقیق و توسعه (R&D)، اکثر آنها در بازاریابی تحقیقاتی کوتاهی کرده‌اند و آنها را وابسته به بودجه دولت می‌دانند. از این رو، سازوکارهای مشخصی برای تسهیل تجاری‌سازی موفقیت‌آمیز پژوهش‌ها در ایران، با در نظر گرفتن پیش‌ران‌های آن، باید طراحی شود. مدل‌های تجاری‌سازی موجود برای کشورهای توسعه‌یافته لزوماً برای کشورهایی در حال توسعه مانند ایران که واردکننده فن‌آوری هستند و راه‌چندانی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در تحقیق و توسعه ندارند کمک‌کننده نیست. در نتیجه، این پژوهش به دنبال استخراج پیش‌ران‌های تجاری‌سازی نتایج پژوهش‌ها از منظر پژوهشگران ایرانی و تدوین الگویی براساس زمینه‌های نهادی و محلی ویژه ایران است. این تحقیق از یک رویکرد تفسیری-کیفی مبتنی بر سه مرحله استفاده کرده است: پژوهش اسنادی، مصاحبه‌ها و تئوری داده‌بنیان. نخست، پیش‌ران‌های مورد اشاره در پژوهش‌های پیشین به طور گسترده بررسی شده است. برپایه معیار اشباع نظری، ۳۰ نفر از متخصصان به صورت هدفمند انتخاب و از آنها مصاحبه به عمل آمده است. برپایه نتایج مصاحبه سیاهه پیش‌ران‌های شناسایی شده تکمیل شده است. در گام سوم، با استفاده از تئوری داده‌بنیان پیش‌ران‌ها تحلیل و مدل مفهومی توسعه یافته است. نتایج تحقیق نشان داده که مهمترین محرک‌های تجاری‌سازی تحقیق در ایران عبارت‌اند از: طراحی مکانیسم‌های مدیریتی، ایجاد اتحادهای استراتژیک، اصلاح سیستم آموزشی؛ بهبود ساختار تحقیق؛ اصلاح عوامل زمینه‌ای؛ ایجاد زیرساخت‌های حمایتی و تقویت خصوصیات مثبت پژوهشگران.

مقاله بین‌المللی: شناسایی عوامل موثر بر پنهان‌سازی دانش در سازمان‌های تولیدکننده دانش حوزه فناوری اطلاعات در ایران

گرچه پیش از این، تحقیقات متعددی در رابطه با افزایش به اشتراک گذاری دانش در سازمان‌ها انجام گرفته است و محققان عوامل موثر بر آن را شناسایی کرده‌اند، در مقابل عوامل موثر بر پنهان‌سازی دانش کمتر مورد بررسی قرار گرفته است. به همین دلیل مبحث شناسایی عوامل محرک پنهان‌سازی دانش از موضوعاتی است که اخیراً پژوهشگران زیادی به آن پرداخته‌اند. پنهان‌سازی دانش در زمینه‌هایی که دانش کاربردی وجود دارد بیشتر است. یکی از این زمینه‌ها که دانش

کاربردی در آن وجود دارد سازمان‌های دانش‌محور حوزه فناوری اطلاعات است. تحقیقات نشان می‌دهد که پنهان‌سازی دانش در این سازمان‌ها وجود دارد و کارکنان این حوزه تمایلی به اشتراک دانش خود با همکاران ندارند. این مسئله در همه کشورها وجود دارد اما در کشورهایی مانند ایران که فناوری اطلاعات دارای اکوسیستمی در حال رشد است، از این جهت اهمیت بیشتری دارد که وجود پنهان‌سازی دانش می‌تواند باعث کندشدن رشد صنعت آی تی در این کشورها شود. این مسئله باعث شده دانش تخصصی در این سازمان‌ها جریان پیدا نکند و این سازمان‌ها مزیت رقابتی دانشی خود را از دست بدهند. بررسی عوامل محرک پنهان‌سازی دانش در چنین اکوسیستمی و با چنین محدودیت‌هایی، تاکنون مورد بررسی قرار نگرفته است. در حالی که بسیاری از اکوسیستم‌های نابالغ با این مسئله و محدودیت‌ها مواجه هستند که عوامل موثر بر پنهان‌سازی دانش در آن‌ها می‌تواند با عوامل پنهان‌سازی در اکوسیستم‌های بالغ و رشدیافته متفاوت باشد. شناسایی این تفاوت، نیازمند شناسایی عوامل محرک پنهان‌سازی دانش در صنایع مختلف با ویژگی‌های متفاوت است، که زمینه ایران می‌تواند زمینه مناسبی باشد. شناسایی عوامل پیشرانی که باعث ایجاد پنهان‌سازی دانش در این سازمان‌ها می‌شود می‌تواند به مدیران کمک کند تا زمینه‌های بروز این رفتار را شناسایی و استراتژی‌هایی جهت رفع آن طراحی کنند. این پژوهش با روش TISM و MICMAC به بررسی عوامل محرک پنهان‌سازی دانش در سازمان‌های تولیدکننده دانش حوزه فناوری اطلاعات در ایران می‌پردازد و مهمترین عوامل را شناسایی کرده است.

مقاله همایش بین‌المللی: مروری بر نقش آزمایشگاه‌ها در سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری

با توجه به پیشرفت‌های سریع علمی و فناورانه در عصر حاضر، سیاست‌گذاران نیازمند تقویت دانش روز خود در خصوص جدیدترین پیشرفت‌ها در حوزه‌های علم و فناوری می‌باشند. این امر به آنها کمک می‌کند تا بتوانند چالش‌ها و مسایل پیش رو را بهتر شناسایی نمایند و برای مرتفع نمودن آنها اقدام به برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های مناسب و به موقع نمایند. در راستای تحقق این امر امروزه در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشورهای مختلف آزمایشگاه‌های سیاست علم و فناوری راه‌اندازی شده است. آزمایشگاه‌های سیاست علم و فناوری با فراهم آوردن خدمات آموزشی و تحقیقاتی و مشاوره‌ای خود در راستای خدمت‌رسانی به سیاست‌گذاران، قبل از ورود توصیه‌های سیاستی به ساختارهای نظارتی و قانونی، امکان تست و آزمون سیاست‌ها در یک مقیاس کوچک را فراهم می‌آورند. با توجه به اهمیت و ضرورت کارکرد این آزمایشگاه‌ها و همچنین فقدان چنین آزمایشگاه‌هایی در کشور، مقاله حاضر به مطالعه تطبیقی چند مورد از معتبرترین آزمایشگاه‌های سیاست علم و فناوری

و نوآوری در دنیا پرداخته است که می‌تواند برای سیاست‌گذاران کشور درس آموز باشد. مطابق نتایج این تحقیق عمده فعالیت‌های آزمایشگاه‌های سیاست علم، فناوری و نوآوری را می‌توان در نه طبقه اصلی بیان نمود، این طبقات عبارت‌اند از: مطالعه بسترهای قانونی علم، فناوری و نوآوری، برگزاری کرسی‌ها و میزگردهای تخصصی علم، فناوری و نوآوری، آموزش و ترویج، مطالعه و بررسی پیامدها و اثرات سیاست، شناسایی و بررسی فناوری‌های جدید، مطالعه و بررسی ملاحظات اخلاقی علم، فناوری و نوآوری، مطالعه و بررسی در زمینه کارآفرینی و نوآوری، و بهبود تعاملات، پژوهشگران فناوران و سیاست‌گذاران.

مقاله همایش ملی: ارائه یک چارچوب عمومی جامع برای آینده‌نگاری تکنولوژی

آینده‌نگاری فواید اقتصادی و اجتماعی است. امروزه، بسیاری از حکومت‌ها به اهمیت فعالیت‌های آینده‌نگاری پی برده‌اند و از این‌رو این ابزار نسبتاً جدید و نوآورانه در سراسر جهان در حال گسترش است. تاکنون، چارچوب‌های مختلفی برای آینده‌نگاری توسط صاحب‌نظران ارائه شده است. این چارچوب‌ها بیان‌کننده فرایند عمومی اجرای آینده‌نگاری است و می‌توان برای انجام مطالعات آینده‌نگاری در حوزه‌های مختلف و با دامنه‌های موضوعی متفاوت از آنها استفاده کرد. نگاهی کلی و اجمالی به گام‌ها و همچنین نقاط قوت و ضعف چارچوب‌های مذکور، یادآور این سوال به ذهن است که چنان‌چه بخواهیم یک برنامه آینده‌نگاری را انجام دهیم، جامع‌ترین چارچوب با بیشترین نقاط قوت و کمترین نقاط ضعف کدام است تا بتوان از آن بهره بگیریم؟ این همان سوالی است که چارچوب جامع پیشنهادی این مقاله در پی پاسخ‌دادن به آن است. گام‌ها و فعالیت‌های چارچوب‌های پیشین، شباهت‌ها و هم‌پوشانی‌هایی با یکدیگر دارند لذا به منظور درک روشن‌تر این چارچوب‌ها، شناخت بهتر شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها، چارچوبی جامع با استفاده از روش فراترکیب توسعه یافته است. این چارچوب دارای چهار گام تشخیص، گزینش کنش‌گران، کشف، خروجی، پیاده‌سازی و هماهنگی و تجدیدنظر است.

مقاله همایش ملی: ارائه الگویی برای تقویت اثرات اقتصادی شبکه ملی اطلاعات

شبکه ملی اطلاعات، شبکه‌ای بومی و متشکل از مراکز داده ملی، زیرساخت‌های ارتباطی و سرویس‌های نرم‌افزاری است که در سراسر ایران مستقر خواهد شد و خدمات دولت الکترونیکی و سرویس‌های رفاهی و اجتماعی را از طریق بستر فیبر نوری و با پهنای باند حداقل ۱۲ مگابیت بر ثانیه به مردم ایران ارائه خواهد کرد. ترکیب شبکه ملی و فاوا، کانال‌های بسیاری را برای اثرگذاری در

برخواهد داشت که این اثرات می‌تواند به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم باشد. اثرات مستقیم از سرمایه‌گذاری در فناوری و گسترش زیرساخت خود مشتق می‌شوند و اثرات غیر مستقیم از مظاهر فعالیت‌های اقتصادی متأثر از شبکه ملی که حاصل رشد و رونق اقتصادی است مانند بهبود کارایی و بهره‌وری شرکت، کاهش هزینه‌ها، نوآوری، جهانی‌شدن و استفاده از فرصت‌های حاصله از فعالیت‌های رشدی. شبکه ملی اطلاعات همچنین امکان پیدایش مدل‌های کسب‌وکار جدید، فرایندهای نو، ابداعات جدید، کالاها و خدمات بهبودیافته و جدید را فراهم می‌نماید و نیز رقابت‌پذیری و انعطاف‌پذیری را در اقتصاد افزایش می‌دهد. بر اساس اهمیت این موضوع، هدف این مقاله ارائه الگویی برای تقویت اثرات اقتصادی شبکه ملی اطلاعات است. این الگوی پیشنهادی فرایندی عبارتند از: ۱. مطالعه امکان‌سنجی و تدوین استراتژی کسب‌وکار شبکه ملی اطلاعات؛ ۲. اجرا (برنامه‌ریزی و کنترل طرح)؛ ۳. بررسی اثرات اقتصادی شبکه ملی اطلاعات و مطالعات سیاست‌گذاری اقتصادی آن.

مقاله همایش ملی: به سوی مرجعیت علمی: دانسته‌ها و بایسته‌ها

پیشرفت علمی از کلیدی‌ترین دغدغه کشورها در چند دهه اخیر بوده است. به همین دلیل، نگاه به پیشرفت‌های علمی در بالاترین سطوح سیاست‌گذاری کشورها در سال‌های گذشته جدی‌تر شده است. در ایران نیز بحث پیگیری پیشرفت‌های علمی، دست‌کم در یکی دو دهه گذشته بسیار داغ بوده و سیاست‌گذاران آن را در کانون توجه جای داده‌اند. «مرجعیت علمی» از مفاهیمی بوده که در نتیجه توجه به پیشرفت‌های علمی و سیاست‌گذاری در این زمینه پدید آمده و چند سالی است که در محافل خصوصی و عمومی سیاست‌گذاران و مدیران علم، فناوری، و نوآوری ایران در اولویت است. بسیاری بر این باورند که دستیابی به مرجعیت علمی می‌تواند ایرانی توانمند بسازد که در عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی پیشرو باشد. با این حال، برای دستیابی به این جایگاه، ضمن دانستن وضعیت علمی کنونی کشور، باید زیرساخت‌ها و برنامه‌های لازم در این زمینه را فراهم ساخت. این نوشتار، پس از تبیین مفهوم «مرجعیت علمی»، به بررسی جایگاه کشور در منطقه و جهان می‌پردازد و سرانجام، راهکارهایی برای دستیابی به مرجعیت علمی مرور خواهد کرد. برای مفهوم‌سازی مرجعیت علمی و راهکارهای دستیابی به آن به آثار علمی منتشرشده و اسناد سیاستی توجه شده است. بررسی جایگاه

کشور در منطقه و جهان نیز بر پایه داده‌های منتشر شده در پایگاه‌ها و نهادهای ملی و جهانی انجام شده است. این اثر می‌تواند در فهم عمیق‌تر «مرجعیت علمی» به سیاست‌گذاران و مدیران علم، فناوری، و نوآوری و دیگر نقش‌آفرینان در این زمینه یاری رساند و کارهای لازم برای پیگیری این روند را روشن سازد.

مقاله علمی-پژوهشی: تبیین نحوه پشتیبانی مراکز اسناد و مدارک علمی از سیاست‌گذاری علم و فناوری

مراکز اسناد و مدارک علمی، کانون اطلاعات علمی و فناورانه بوده و از این جهت به عنوان یکی از نهادهای مهم میانجی در نظام علم و فناوری هر کشوری قلمداد می‌شوند. برای بررسی نحوه پشتیبانی این مراکز از نهادهای سیاست‌گذار علم و فناوری و حصول اطمینان از وجود روابط لازم بین این نهادها، به چارچوب خاصی نیاز داریم تا به خلاهای موجود پی برده و راه‌حلهایی را برای پیشبرد مدیریت، تحلیل و تولید اطلاعات استراتژیک، اتخاذ نماییم. در راستای تحقق این هدف، این مقاله با بهره‌گیری از روش ترکیبی، مدلی را برای بررسی وضعیت پشتیبانی این مراکز از سیاست‌گذاری علم و فناوری توسعه داده و سپس این مدل در خصوص پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) پیاده شده است. با بهره‌گیری از این مدل، وضعیت پشتیبانی ایرانداک از سیاست‌گذاری علم و فناوری از دیدگاه سیاست‌گذاران و همچنین از دیدگاه مدیران و کارشناسان این پژوهشگاه مورد ارزیابی قرار گرفته است. نتایج این بررسی، نشان می‌دهد ایرانداک به لحاظ پشتیبانی از سیاست‌گذاران وضعیت چندان مناسبی ندارد. اقداماتی که ایرانداک و سایر مراکز اسناد و مدارک علمی در پشتیبانی از سیاست‌گذاری می‌توانند انجام دهند عبارتند از: تولید دانش و اطلاعات تحلیلی مورد نیاز سیاست‌گذاران؛ تقویت و بهبود فرایندهای نشر و اشاعه دانش و نیز اطلاعات مورد نیاز سیاست‌گذاران؛ مشارکت و همکاری رضایت‌بخش در سیاست‌گذاری؛ کمک به تکمیل و تقویت زیرساخت‌ها، قوانین و مقررات علم و فناوری کشور؛ و نهایتاً راه‌اندازی و ساماندهی نظام‌های آماری و اطلاعات علمی، پژوهشی و فناوری.

مقاله علمی-پژوهشی: سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد و نقش آمار و اطلاعات در آن

تحقق اهداف نهایی سیاست‌گذاری در پرتو استفاده از شیوه‌هایی چون نظرسنجی امکان‌پذیر نخواهد بود. سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد به عنوان رویکردی جدید به چرخه سیاست‌گذاری عمومی در بسیاری از کشورها رواج یافته و بر این فرض استوار است که تصمیم‌های سیاسی باید در کنار استفاده از قضاوت‌ها و نظرسنجی‌ها با شواهد در دسترس و بر پایه یک تجزیه و تحلیل منطقی

اتخاذ شوند. یکی از شواهد مهم در این رویکرد آمار و اطلاعات است. بر این اساس، آمار می تواند در صورت دقت و صحت، کیفیت و ظرفیت سیاست گذاری ملی را ارتقا دهد. هدف این تحقیق تشریح نقش آمار و اطلاعات در گام های مختلف سیاست گذاری و نشان دادن اهمیت استفاده درست و کارآمد از آمار در اتخاذ سیاست های بهتر و باکیفیت است. به منظور تحقق این هدف، روش ترکیبی با رویکرد طرح اکتشافی ترتیبی مورد استفاده قرار گرفته است. در این طرح ابتدا داده های کیفی و به دنبال آن داده های کمی گردآوری و تجزیه و تحلیل می شوند. به این ترتیب، ابتدا در بخش کیفی مقاله با استفاده از روش فراترکیب یک چارچوب فرایندی جامعی برای سیاست گذاری مبتنی بر شواهد استخراج شده و در ادامه، در بخش کمی برای گردآوری داده ها، پرسشنامه ای طراحی و توسط ۱۵ نفر از خبرگان حوزه سیاست گذاری کشور تکمیل شده و سپس، برای اعتبارسنجی چارچوب مفهومی پژوهش، آزمون دوجمله ای مورد استفاده قرار گرفته است. نتایج حاصل از تحلیل داده های کمی نشان دهنده اعتبار چارچوب پیشنهادی تحقیق برای سیاست گذاری مبتنی بر شواهد است. بخش انتهایی مقاله به نقش آمار و اطلاعات و ارائه نمونه هایی از کاربرد آمار در گام های چارچوب فرایندی پیشنهادی برای سیاست گذاری مبتنی بر شواهد پرداخته است.

مقاله علمی-پژوهشی: بررسی و تبیین کاربردپذیری نتایج پژوهشی در سیاست گذاری: پلی میان نظر و عمل

رابطه میان پژوهش و سیاست گذاری یکی از مهمترین زمینه های علاقه مندی حوزه سیاست گذاری عمومی است؛ زیرا بازیگران مختلف (لایبگرن، محققان، سازمان های دولتی و غیره) همواره در پی تاثیرگذاری بر دولت هستند اما تعامل میان پژوهش و سیاست به دلیل تفاوت دنیای محققان و سیاست گذاران با چالش ها و موانع عمده ای مواجه است. در این تحقیق ضمن بیان جنبه های ناسازگاری میان محققان و سیاست گذاران تلاش شده است تا با مطالعات کتابخانه ای مجموعه ای از موانع پیشروی تعامل پژوهش و سیاست شناسایی شود. نتایج تحقیق نشان داده که عمده این موانع را می توان در قالب چهار طبقه نظیر ارتباط غیرموثر میان سیاست گذار و محقق، غیرکاربردی بودن پژوهش برای سیاست، فقدان ظرفیت برای انجام پژوهش مرتبط با سیاست و مشکلات موجود در اشاعه و نشر یافته ها و نتایج پژوهش برشمرد. در انتها نیز توصیه هایی برای مرتفع نمودن این موانع و مشکلات ارائه شده که هم برای محققان و هم برای سیاست گذاران درس آموز است.

مقاله علمی-پژوهشی: طراحی و ساخت پایگاه وب منابع اطلاعات شاخص های پایش و ارزیابی علم، فناوری، و نوآوری

تاکنون درباره ارزیابی جایگاه علمی، فناوری، و نوآوری کشور شاخص های بسیاری در اسناد

گوناگون ملی و جهانی ارائه شده است. فراوانی و پراکندگی این شاخص‌ها در اسناد و گزارش‌های ملی و جهانی، دسترسی به آن‌ها، گزینش، و کاربرد آن‌ها را برای سیاست‌گذاران و پژوهشگران دشوار ساخته است. بنابراین، دسترسی به این شاخص‌ها از یک درگاه واحد با توان سازماندهی و جست‌وجوی برخط در میان آنها می‌تواند کار کاربران را آسان سازد. از این رو، سامانه‌ای با نام منابع اطلاعات شاخص‌های پایش و ارزیابی علم، فناوری، و نوآوری طراحی و راه‌اندازی شد. روش پژوهش برای این کار آمیخته‌ای از مطالعه اسناد و طراحی سیستم است. در گام نخست پژوهش گردآوری داده‌های شاخص‌ها و منابع اطلاعات و نهادها، از مطالعه اسناد ملی و جهانی استفاده شده است. در گام دوم، پس از گردآوری داده‌ها سامانه طراحی و ساخته شده است. این سامانه برای ارائه تصویری از سازمانهای ملی و جهانی که در این زمینه کار می‌کنند، شاخص‌های ارزیابی و دسته‌بندی موضوعی آن‌ها، و معرفی منابع کلیدی اطلاعات در این زمینه به پژوهشگران و سیاست‌گذاران است. این سامانه منابع اطلاعات داخلی شاخص‌ها مانند کتاب، مقاله، پایان‌نامه، رساله، گزارش دولتی، سند ملی، و طرح‌های پژوهشی را معرفی می‌کند. پایگاه داده این سامانه، جست‌وجوی ساده و پیشرفته را به دو زبان فارسی و انگلیسی در میان شاخص‌های علم، فناوری، با کاربرد واژه‌های معادل فراهم می‌آورد. شاخص با افزایش مشاهده‌پذیری و دسترس‌پذیری شاخص‌ها، سازمان‌ها، و منابع اطلاعات پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری می‌تواند درگاهی ارزشمند برای سیاست‌گذاران و پژوهشگران این حوزه و تعامل آن‌ها با یکدیگر باشد.

مقاله همایش ملی: نقش فراموشی سازمانی در مدیریت دانش و کسب مزیت رقابتی

در پارادایم‌های جدید مربوط به دانش سازمانی، بزرگترین امتیاز رقابتی توان یادگیری است. بر این اساس، سازمان‌هایی موفق‌اند که زودتر، سریع‌تر و بیشتر از رقبای یاد بگیرند. به همین دلیل، در سال‌های اخیر رشدی فزاینده در تحقیقات مرتبط با یادگیری سازمانی مشاهده می‌شود. اما همان‌طور که یادگیری در سازمان‌ها بیشتر می‌شود و سیستم‌های حافظه در سازمان‌ها در به‌خاطر سپردن و حفظ دانش، کارآمدتر می‌شوند، چالش‌ها و موانع بیشتری در اداره کردن دانش نیز پدید می‌آیند. یکی از این چالش‌ها دانش‌های منسوخ و قدیمی موجود در سازمان است که مانعی برای یادگیری سازمانی‌اند؛ لذا سازمان‌هایی که با حجم بالایی از انواع دانش روبرو هستند، به مدیریتی نیاز دارند که طی آن باید قسمتی از دانش قدیمی فراموش شود، چه بسا قسمت اعظم چالش‌های مدیریتی در این وضعیت، بیش از پرداختن به مدیریت یادگیری، پرداختن به مسئله مدیریت فراموشی سازمانی باشد. با وجود اهمیت این موضوع، دانش و چگونگی حذف دانش ناخواسته در سازمان‌ها کمتر مورد مطالعه قرار گرفته

است، در حالی که این فرآیند ممکن است به طور طبیعی رخ دهد. در حقیقت سازمان‌ها باید به دنبال خلق فرآیندهایی باشند که نه تنها برای یادگیری و نگهداری از آنچه مهم است ضروری است بلکه برای فراموشی و اجتناب از آنچه مهم نیست، نیز لازم باشد. به نظر می‌رسد این پدیده یک فرآیند لازم و ضروری در مدیریت دانش است؛ به همین دلیل این مقاله به بررسی ابعاد، جنبه‌ها، و روش‌های مختلف این موضوع می‌پردازد.

مقاله همایش بین‌المللی: مدیریت دانش و اطلاعات و اندازه‌گیری میزان پیشرفت آن در سازمان‌ها

در یکی دو دهه اخیر که به عصر دانش شهرت دارد، اساس رقابت دچار تحول شده است و میزان موفقیت سازمان‌ها به توجه و تاکید آنها بر منابع دانشی بستگی دارد. توجه به دانش به عنوان یک منبع کسب مزیت رقابتی سبب شده دانشمندان علم سازمان و مدیریت، تلاش‌هایی را برای استفاده نظام‌مند از دانش، از راه ایجاد باب جدیدی در مدیریت با عنوان «مدیریت دانش» آغاز نمایند. مدیریت دانش فرآیند نظام‌مندی است که در آن دانش و اطلاعات شناسایی و کشف، انتخاب، سازماندهی، پالایش و به کار گرفته می‌شوند و سبب ایجاد بصیرت در کارکنان سازمان و درک بهتر آنها از تجربیات خود می‌شود. برای آگاهی از میزان پیشرفت مدیریت دانش در سازمان، باید آن را ارزیابی کرد. ارزیابی مشخص می‌کند تا چه اندازه با هدف فاصله داریم و برای از بین بردن این فاصله چه اقداماتی باید انجام داد. مدل‌ها و روش‌های مختلفی برای ارزیابی مدیریت دانش وجود دارد که شباهت‌ها و تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند و هیچ کدام از جامعیت برخوردار نیستند. بنابراین نمی‌توان یکی از این مدل‌ها را ملاک عمل قرار داد. به همین دلیل شناخت کلیه ابعاد و حوزه‌های تمرکز این مدل‌ها از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و تحلیل تطبیقی، هدف این پژوهش است. نتایج پژوهش نشان داده که مهم‌ترین حوزه‌های تمرکز این مدل‌ها عبارتند از: منابع انسانی و آموزش، فرآیندهای دانش، زیرساخت فناوریانه، فرهنگ سازمانی و رهبری، ساختار و فرآیندهای سازمانی، یادگیری و نوآوری، رضایت مشتریان.

مقاله همایش بین‌المللی: نقش ابزارهای وب ۲ در مدیریت دانش سازمان‌ها و مدیریت اطلاعات علمی

مدیریت دانش یک راهکار بسیار مفید در زمینه‌های کسب و کار و مدیریت ارائه می‌دهد و ادبیات مدیریت دانش در تعداد زیادی از مجلات علمی با جهت‌گیری‌های نظری مختلف منتشر می‌شود. با این حال، بیشترین استفاده از دانش همواره در سازمان‌های بزرگ بوده است. فناوری‌های اجتماعی می‌توانند ابزار قدرتمند سازمان‌ها برای مدیریت جریان اطلاعات خود باشند و بنابراین موجب تغییر در سیستم‌های مدیریت دانش و بهبود عملکرد سازمان می‌شوند. رشد رسانه‌های اجتماعی

در سازمان‌ها با توجه به تاثیر آن بر اشتراك گذاري دانش در سيستم‌هاي مديريت دانش نسل جديد، باعث تثبيت جا يگاه آنها شده و به گروه‌هاي مختلفي از افراد درون سازمان در تبادل اطلاعات و ارتباطات كمك مي‌كند. طيف وسيعي از فناوري‌ها از وبلاگ‌ها تا شبكه‌هاي اجتماعي، دسترسي به انقلاب ديجيتالي را در سازمان‌ها تعريف نموده و چالش‌ها و فرصت‌هايي را ايجاد مي‌كند كه انتظار مي‌رود در طول زمان بهره‌گيري از شبكه‌هاي اجتماعي به چشم انداز سازماني افزوده شود. بنابراين در اين مقاله به نقش ابزارهاي وب ۲ در نسل جديد مديريت دانش پرداخته و بدین منظور در ابتدا پذيرش استفاده از اين ابزارها را در يادگيري و مديريت دانش سازمان‌ها مورد بررسي قرار داده است. به نظر مي‌رسد وب ۲ به بسياري از محدوديت‌هاي ذكر شده در مديريت دانش مبتني بر فناوري اطلاعات متداول غلبه دارد، زيرا ابزارهاي مختلف وب ۲ به جنبه‌هاي انساني و اجتماعي - فرهنگي دانش توجه دارند. با تغيير شيوه جستجوي افراد، به اشتراك گذاري و ايجاد دانش، پيشرفت وب ۲، پردازش اطلاعات و جنبه‌هاي متمرکز فناوري اطلاعات به يك رويکرد مديريت دانش متمرکز مي‌شود. فرآيندهاي مديريت دانش مبتني بر مکالمه و همكاري را تقويت مي‌كند و بر آن تاكيد مي‌كند. در نتيجه، مشخص مي‌شود كه نياز به مشاركت در شبكه‌هاي اجتماعي و جوامع دانش وجود دارد تا افراد را قادر سازد كه اطلاعات مشترك را به دست آورده، همكاري نموده و دانش را ايجاد و به اشتراك بگذارند.

مقاله همایش بین‌المللی: تحليل فرآيندهاي استقرار مديريت دانش در سازمان‌ها (مورد مطالعه: پژوهشگاه علوم و فناوري اطلاعات ايران (ايرانداک))

در عصر جديد، اصطلاحات گوناگوني مثل عصر فراصنعتي و عصر اطلاعات، مرسوم بوده و جامعه دانشي براي توصيف وضعيت کنوني به کار مي‌رود. صرف نظر از اصطلاحات مذکور، صاحب‌نظران معتقدند كه يکي از موضوعات مهم مطرح شده در اين دوره، مفهوم مديريت دانش است. معمولاً سازمان‌ها همواره در حال توليد تجارب و درس آموخته‌هاي ارزشمند در حين پروژه‌ها و فرآيندهاي کاري هستند، اما تلاشي منسجم براي جمع‌آوري، تبادل، نگهداري، به‌روزآوري و استفاده مجدد از آن‌ها نمي‌کنند. به همين جهت دچار دوباره‌کاري‌ها و تکرار خطاها و فراموشي بهبودها مي‌شوند. با اين وجود، سازمان‌هاي کشور در زمينه استقرار و پياده‌سازي مديريت دانش هنوز نوپا هستند. آشنائي با فرآيندهاي استقرار مديريت دانش مي‌تواند به آنها در زمينه پياده‌سازي مديريت دانش كمك نمايد. تاکنون، فرآيندهاي مختلفي در قالب مدل‌ها و چرخه‌هاي گوناگون براي مديريت دانش پيشنهاده شده است كه داراي شباهت‌ها و تفاوت‌هايي با يکديگر هستند. از اين رو، براي استقرار

مدیریت دانش در سازمان نمی‌توان تنها به یکی از این مدل‌ها اکتفا نمود. به همین دلیل هدف این پژوهش، ارائه الگویی جامع برای فرآیندهای استقرار مدیریت دانش در سازمان‌هاست. روش انجام این کار، مطالعات کتابخانه‌ای و فراترکیب فرآیندهای مطرح در مدل‌های مختلف مدیریت دانش است. نتایج این پژوهش نشان داد فرآیندهای اصلی استقرار مدیریت دانش عبارتند از: شناسایی و اکتساب منابع دانشی، تولید دانش، حفظ و نگهداری دانش، اشاعه و تسهیم دانش، استفاده و کاربرد دانش، ارزیابی به منظور تشریح عملیاتی‌تر فرآیندهای مذکور، آن‌ها در یک سازمان پیشرو در زمینه مدیریت دانش با نام پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)، تشریح شده‌اند.

مقاله علمی-پژوهشی: سیاست‌گذاری رسانه‌ای؛ بی‌طرفی شبکه و منافع عمومی در ایران

مفهوم بی‌طرفی شبکه در سال‌های اخیر مورد توجه سیاست‌گذاران رسانه‌ای قرار گرفته است. آنها نیازمند به درک تأثیرات مثبت و منفی این مفهوم در رابطه با منافع عمومی هستند تا قادر باشند تعیین کنند که چگونه و در چه زمانی باید در این موضوع مداخله سیاست‌گذارانه داشته باشند. از این رو این پژوهش با هدف تحلیل مفهوم بی‌طرفی شبکه در ارتباط با موضوع منافع عمومی انجام شده است. رویکرد پژوهش کیفی و روش آن تحلیل مضمون بوده است. مشارکت‌کنندگان در پژوهش را ده نفر از سیاست‌گذاران رسانه‌ای، حقوق‌دانان و متخصصان صنعت رسانه تشکیل داده‌اند که با آنها مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختاریافته صورت گرفته است. به دلیل شیوع ویروس کرونا (اسفند ماه ۱۳۹۸ و فروردین ۱۳۹۹) و ضرورت حفظ فاصله‌گذاری اجتماعی، پژوهشگران جهت انجام مصاحبه‌ها از نرم‌افزارهای گفت‌وگوی آنلاین استفاده کرده‌اند. نتایج تحلیل داده‌ها بر اساس چارچوب مفهومی اتخاذ شده (مساوات، تعدد دیدگاه‌ها و تعیین دستور کار)، در قالب سه مضمون اصلی (بی‌طرفی شبکه و رعایت مساوات در صنعت رسانه، بی‌طرفی شبکه و تعدد دیدگاه‌ها در صنعت رسانه و بی‌طرفی شبکه و تعیین دستور کار توسط رسانه‌ها) سازمان داده شد. در نهایت ارتباط این مضامین اصلی با مضمون سازمان‌دهنده «بی‌طرفی شبکه و منافع عمومی» تبیین شد.

مقاله علمی-پژوهشی: پردازش نظام‌مند قانون: مطالعه موردی قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی

قانون مجموعه‌ای از گزاره‌های نهادی است که کنش‌هایی را برای کنشگران ملزم، منع، یا مجاز می‌کند. شناخت این گزاره‌های نهادی زبان-محور به فهم بهتر فرایندها و طراحی خط‌مشی‌هایی کارا تر کمک می‌کند. با این حال، پیچیدگی‌های زبانی موجود در متن این گزاره‌ها پردازش آن‌ها را با چالش‌هایی مواجه ساخته است. برای غلبه بر این مشکلات در این مقاله روشی نظام‌مند مبتنی بر ابزار

گرامر نهادی برای پردازش قوانین در زبان فارسی ارائه می‌شود. ابزار گرامر نهادی در تحلیل گزاره‌ها از یک ساختار عمومی نحوی شامل پنج مؤلفه «ویژگی»، «تکلیف»، «هدف»، «شرایط»، و «وگرنه» بهره می‌گیرد. از این میان، مهم‌ترین مؤلفه که باید با توجه به ویژگی‌های زبان فارسی به عنوان زبان زمینه‌ای در این پژوهش بیشتر مد نظر قرار گیرد، مؤلفه تکلیف است. در این راستا با بررسی پیشینه و مطالعه قوانین موجود، مصادیق بیان تکلیف در زبان فارسی در قالب افعال وجهی، جمله‌های اسنادی، و جمله‌های خبری شناسایی و بر حسب نوع تکلیف دسته‌بندی می‌شوند. سپس، مؤلفه‌های موقعیت کنش و روابط آن‌ها با یکدیگر به صورت نظام‌مند مشخص می‌گردد. در نهایت، روش نظام‌مند پیشنهادی برای تحلیل قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی به کار بسته می‌شود.

مقاله علمی-پژوهشی: ارتباط صنعت و دانشگاه: بررسی و تحلیل ابزارهای سیاستی در قوانین و مقررات ایران

با تغییر در ساختار اقتصاد جهانی و اهمیت نوآوری به عنوان موتور محرک توسعه، ارتباط دانشگاه و صنعت به عنوان یک سیاست کارا در توسعه و پیشرفت کشور مورد توجه قرار گرفته است و در نتیجه پیوند میان دانشگاه و صنعت به عنوان یکی از دغدغه‌های اصلی سیاست دولت‌ها در سال‌های اخیر مطرح بوده است. ارتباط صنعت و دانشگاه، برای دولت‌ها مسئله‌ای اساسی است و به همین دلیل بسیاری از کشورها ابزارهای سیاستی مختلفی را برای افزایش انگیزه همکاری دانشگاه‌ها و بخش صنعت (شرکت‌ها و...) طراحی و اجرا کرده‌اند. در کشور ما تلاشهایی برای ایجاد ارتباط صنعت و دانشگاه انجام شده است اما تا کنون ارتباط نظام‌مند بین این دو بخش ایجاد نشده است. با توجه به اهمیت ابزارهای سیاستی به عنوان وسیله‌ای برای اجرای سیاست‌ها، این مقاله به دنبال شناسایی وضعیت ابزارهای سیاستی موثر در ارتقای ارتباط صنعت و دانشگاه در ایران است. در این پژوهش مفاد پنج فقره آیین‌نامه و قانون بررسی شد. در نهایت در این مقاله ۴۱ ماده قانونی بررسی شد. نتایج تحلیل‌ها نشان می‌دهد که حدود ۸۶ درصد از قوانین تنها به شکل غیرمستقیم ظرفیت‌دار به ارتقای ارتباط صنعت و دانشگاه ربط دارند.

مقاله علمی-پژوهشی: توسعه راهکارهایی برای دسترسی آزاد به تمام متن پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در بافت موسسات آموزشی و پژوهشی ایران

دانشجویان به عنوان پژوهشگران به منابع ارزشمند مرتبط با رشته‌هایشان نظیر پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها نیاز دارند. مؤسسات آموزشی و پژوهشی باید از دسترسی آزاد حمایت نمایند تا اطلاعات به آسانی برای پژوهشگران، دانشمندان و دانشجویان در دسترس باشند. با این وجود، برخی از مراکز آموزشی و پژوهشی از در دسترس قرار دادن پایان‌نامه‌ها و رساله‌های خود خودداری می‌کنند و دلایل متنوعی را برای این عدم دسترسی اعلام می‌دارند. این پژوهش، با شناسایی این دلایل سعی در رفع آنها دارد.

بدین منظور ابتدا با توجه به نتایج پژوهش‌های پیشین سیاهه‌ای از عواملی که بر دسترسی آزاد بر پایان‌نامه و رساله‌ها تأثیرگذار هستند استخراج شده است. سپس، به منظور تکمیل و نهایی نمودن سیاهه مذکور، میزان تأثیر این عوامل توسط روش دلفی و با ابزار پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفته است. پانل دلفی در این پژوهش متشکل از ۱۴ عضو هیأت علمی مؤسسات آموزشی و پژوهشی شهر تهران است که به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شده‌اند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که عواملی نظیر قوانین و مقررات، تأثیر اجتماعی، فناوری اطلاعات، اعتبار نویسنده، مشاهده‌پذیری، آگاهی ادراکی، نگرش نسبت به دسترسی آزاد، خودباوری در انتشار دانش، کنترل‌پذیری، سازگاری ادراکی و فرهنگ بر دسترسی آزاد به پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها تأثیر دارند.

مقاله علمی-پژوهشی: مطالعه روند تولیدات علمی در حوزه رسانه و امنیت در پایگاه استنادی وبگاه علوم

هدف این پژوهش، تحلیل ساختار شبکه مفاهیم حوزه «امنیت و رسانه» است. از این رو این پژوهش به دنبال شناسایی مفاهیم پرتکرار، خوشه‌های موضوعی و پژوهشگران برتر حوزه «رسانه و امنیت» بوده است. این پژوهش گزارشی از روند انتشارات و استنادها در حوزه «رسانه و امنیت» از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ و همچنین نقشه علمی این حوزه است. این پژوهش با استفاده از فنون تحلیل شبکه اجتماعی و تحلیل خوشه انجام شده است. منبع گردآوری داده‌ها پایگاه استنادی وبگاه علوم بوده و گردآوری داده‌ها به صورت جست‌وجوی موضوعی در عناوین مقالات انجام شده است. برای تعیین الگوهای استنادی از دو شاخص عامل تأثیر و تعداد استنادات استفاده شده است. نتایج نشان داده که ۵۳۶ مقاله در حوزه امنیت و رسانه از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ توسط ۹۸۴ نویسنده منتشر شده است که از این تعداد، ۲۸ نویسنده به صورت فعال با تعداد حداقل دو مقاله در این حوزه پژوهشی، با همدیگر در ارتباط هستند. مجموع تعداد استنادات به این ۵۳۶ مقاله ۲۶۳۳ مورد است و شیب صعودی را در دهه اخیر نشان می‌دهد. نقشه هم‌تالیفی در حوزه رسانه و امنیت متشکل از ۲۸ گره (نویسنده) است. این ۲۸ نویسنده تأثیرگذار حداقل ۲ مقاله در حوزه رسانه و امنیت منتشر کرده‌اند. همچنین نویسندگان تولیدات علمی بازایی شده در این مطالعه، از تعداد ۱۳۹۲ مفهوم کلیدی مختلف استفاده کرده‌اند که از این میان ۱۷۳ کلمه حداقل ۲ بار تکرار شده‌اند. پرتکرارترین مفاهیم براساس هم‌رخدادی در ۲۱ خوشه قرار گرفته‌اند. مفاهیم «رسانه اجتماعی»، «امنیت ملی»، «امنیت»، «رسانه»، «نظارت»، «تروریسم»، «حریم خصوصی»، «امنیت اطلاعات»، «چارچوب‌سازی» و «رسانه‌های جدید» از مهم‌ترین مفاهیم این شبکه و دارای بالاترین میزان مرکزیت در شبکه هستند.

مقاله علمی-پژوهشی: تحلیل تماتیک شاخص‌های ارزیابی علم، فناوری و نوآوری کشورهای منطقه سند

توجه به شاخص‌های بین‌المللی ارزیابی علم، فناوری و نوآوری برای تعیین جایگاه کشورها در این زمینه و نیز رقابت‌پذیری آن‌ها لازم است ولی در مجموع، از نظر کاربرد در سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری در کشورهای در حال توسعه، کارایی و اثربخشی مطلوبی ندارند. به دلیل این محدودیت، بسیاری از کشورهای در حال توسعه نیز به ایجاد نهادهایی برای انجام ارزیابی‌ها، سنجش‌ها و توسعه چارچوب‌های ارزیابی پرداخته‌اند. در همین راستا، هدف این پژوهش بررسی شاخص‌های ارزیابی علم، فناوری و نوآوری، حوزه‌های موضوعی آن‌ها و خلأهای موجود در کشورهای در حال توسعه است. در این مقاله، تعدادی از کشورهای منطقه سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ به لحاظ اهمیت راهبردی آن‌ها و براساس معیار دسترسی به اطلاعات‌شان انتخاب شده‌اند. سپس، از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و با بررسی اسناد و مدارک موجود، اطلاعات مربوط جمع‌آوری و حوزه‌های موضوعی شاخص‌های ارزیابی علم، فناوری و نوآوری در این کشورها با روش کیفی تحلیل تم/زمینه، بررسی، آمارگیری و توصیف شده است. حوزه‌های موضوعی اصلی شاخص‌های علم، فناوری و نوآوری در کشورهای مورد بررسی عبارت‌اند از: سرمایه انسانی علم و فناوری و نوآوری؛ انتشارات علمی و اشاعه دانش؛ فناوری؛ نوآوری و رقابت‌پذیری؛ نهادها و محیط علم، فناوری و نوآوری؛ منابع مالی علم، فناوری و نوآوری و سرمایه‌گذاری. بر پایه نتایج، خلأها و کاستی‌های زیادی در زمینه شاخص‌هایی وجود دارد که اثرات اقتصادی و اجتماعی علم، فناوری و نوآوری را می‌سنجند و برای کشورهای در حال توسعه مهم‌اند.

مقاله علمی-پژوهشی: اولویت‌بندی شاخص‌های کیفیت داده‌های پژوهشی بر پایه تکنیک‌های تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه

امروزه داده‌های پژوهشی که در حین پژوهش تولید و اشاعه داده می‌شوند نقشی تاثیرگذار در بالندگی اقتصاد دانش‌بنیان برعهده دارند. در این پژوهش، به منظور ارزیابی کیفیت داده‌های پژوهشی معیارهای اصلی تاثیرگذار بر روی کیفیت داده‌ها شامل بعدها ذاتی، دسترس‌پذیری، متنی و نمایشگری، دسته‌بندی شد. سپس با استفاده از مقایسه زوجی و تکنیک دیمتل فازی بر مبنای ANP فازی به تعیین ارتباطات درونی و بیرونی عوامل و زیرعوامل پرداخته شد. کیفیت ذاتی داده‌ها نه تنها دقت و عینیت را دربردارد بلکه باورپذیری و اعتبار عمومی را نیز شامل می‌شود. دسترس‌پذیری خود شامل ابعاد فرعی دسترسی و امنیت است. کیفیت متنی داده‌ها شامل ارزش افزوده داشتن، مرتبط بودن، زمان‌مند بودن، کامل بودن و کافی بودن داده‌هاست. قابلیت نمایشگری داده شامل چارچوب ارائه و

معنای داده‌ها (تفسیرپذیری و درک‌پذیری) است. نتایج نشان داده در دسترس بودن، امنیت و سهولت درک به عنوان تاثیرگذارترین عوامل موثر بر کیفیت داده‌های پژوهشی محسوب می‌شوند. طراحی لایه‌های امنیتی در سامانه ثبت داده‌های پژوهشی و نیز طراحی فیلدهای پایگاه داده به منظور افزایش سهولت درک کاربران از جمله پیشنهادهای کاربردی این پژوهش هستند.

مقاله علمی-پژوهشی: واکاوی روش‌های مطالعات ملی آینده‌نگاری علم و فناوری

آینده‌نگاری یکی از موثرترین ابزارهای تدوین استراتژی‌ها و سیاست‌های بلندمدت با هدف توسعه پایدار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و نیازمند صرف وقت، منابع انسانی و مالی فراوان است؛ بنابراین، استفاده از روش‌های دقیق و قوی ارزیابی آینده‌نگاری ضروری است. ارزیابی آینده‌نگاری جزء اساسی هر برنامه آینده‌نگاری است و یک چارچوب یا ساختار هدف‌مند برای کمک به بدنه دانش آینده‌نگاری فراهم می‌کند. بدون این چارچوب هیچ راهی برای توصیف عینی فعالیت‌های آینده‌نگاری، یا ابزاری برای مقایسه، پایش، و یادگیری از این فعالیت‌ها وجود نخواهد داشت. بررسی پیشینه ارزیابی آینده‌نگاری نشان می‌دهد، هیچ اجماع نظری میان پژوهشگران در مورد چارچوب‌های ارزیابی آینده‌نگاری وجود ندارد. بنابراین، هدف این پژوهش توسعه چارچوبی جامع و روش‌شناسانه برای ارزیابی آینده‌نگاری ملی علم و فناوری بر مبنای تحلیل نظام‌مند تجربیات نظری، و بهره‌گیری از مطالعه اسنادی است. در همین راستا، در این تحقیق، از طریق بررسی ادبیات مرتبط با ارزیابی آینده‌نگاری علم و فناوری، چارچوبی روش‌شناسانه برای ارزیابی مطالعات آینده‌نگاری علم و فناوری پیشنهاد شده است. براساس نتایج بدست آمده، وجود دو نگرش منطقی و سیستمی، جامعیت یک چارچوب ارزیابی آینده‌نگاری را تضمین می‌کند. چارچوب ارزیابی پیشنهادی بر پایه نگرش منطقی شامل معیارهایی نظیر کارایی، تناسب، و اثربخشی، و برپایه نگرش سیستمی شامل معیارهایی نظیر افزونگی رفتاری و تاثیرگذاری سیاستی است. سپس، با استفاده از چارچوب مذکور، تعدادی از تجربیات ارزیابی آینده‌نگاری کشورها، تحلیل و بررسی شده است. براساس تحلیل تجربیات مذکور، این نتیجه حاصل شد که در اغلب آن‌ها نگرش منطقی حاکم بوده و معیارها و سنجه‌های نگرش سیستمی در آن‌ها کمتر مورد توجه قرار گرفته است؛ بنابراین ارزیابی آن‌ها از برنامه‌های آینده‌نگاری، جامع و همه‌جانبه نبوده است و این خود بر ضرورت وجود چارچوبی جامع برای ارزیابی برنامه‌های آینده‌نگاری نظیر آنچه که در این تحقیق به آن پرداخته شده، صحنه می‌گذارد.

مقاله علمی-پژوهشی: پیش‌بینی جایگاه علم، فناوری و نوآوری موسسه‌های آموزش عالی جهان در نظام رتبه-بندی جهانی با استفاده از شبکه‌های عصبی مصنوعی

امروزه ارزیابی کیفیت عملکرد دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی در جهان، به یکی از دغدغه‌های جدی تبدیل شده است. به همین منظور نظام‌های رتبه‌بندی مختلفی با شاخص‌های متفاوتی ارائه شده است که دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی را رتبه‌بندی می‌کند. سامانه جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما) که توسط پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) پیاده‌سازی شده است، گزارشی از دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی داخل کشور را بر اساس شاخص‌های کلیدی جهانی ارائه می‌کند. از طرفی پیش‌بینی کردن آینده بر اساس داده‌های گذشته و حال، فرآیندی بسیار مهم در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری است. مراکزی که بتوانند بهترین راه و عملی‌ترین شیوه، جهت رسیدن به اهداف را با حداقل خطا پیش‌بینی نمایند، می‌توانند در آینده موفق‌تر باشند. لذا پیش‌بینی جایگاه دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی ضروری به نظر می‌رسد. مؤسسه‌های آموزش عالی برای آنکه بتوانند برنامه‌های درستی در آینده داشته باشند که جایگاه خود در نظام‌های رتبه‌بندی را بهبود بخشند به ابزاری نیاز دارند که بتواند جایگاه آن‌ها را در این نظام‌ها پیش‌بینی کند. در این پژوهش از روش شبکه‌های عصبی مصنوعی جهت پیش‌بینی جایگاه موسسه‌ها و دانشگاه‌ها بر اساس نظام رتبه‌بندی تایمز استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داده شبکه عصبی مصنوعی طراحی شده در این پژوهش این قابلیت را دارد که شاخص‌های نظام رتبه‌بندی تایمز، نمره کلی دانشگاه‌ها و رتبه آن‌ها را با دقت قابل قبولی پیش‌بینی کند.

مقاله علمی- پژوهشی: شناسایی عوامل مؤثر بر درگیرسازی و مشارکت کاربر در شبکه اجتماعی- علمی ریسرچ‌گیت

شبکه‌های اجتماعی برای اهداف و مقاصد مختلفی طراحی شده‌اند. شبکه‌های اجتماعی علمی نیز از انواع شبکه‌های اجتماعی هستند که بطور ویژه برای مقاصد علمی و تخصصی کاربران طراحی شده است. در پژوهش حاضر با بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت کاربران در شبکه اجتماعی علمی «ریسرچ‌گیت»، به دنبال شناسایی تفاوت‌ها میان مشارکت و درگیری‌سازی کاربر در این شبکه اجتماعی علمی با سایر شبکه‌های اجتماعی عمومی بوده‌ایم. برای انجام این پژوهش روش کیفی تحلیل مضمون بکار گرفته شده است، که در آن پس از جمع‌آوری داده‌ها به شیوه مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختاریافته با کاربران حرفه‌ای این شبکه اجتماعی، با استفاده از روش تحلیل مضمون مقایسه‌ای، داده‌های جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل شده‌اند. یافته‌های پژوهش شامل هفت مضمون فراگیر «ارتباطات»، «ارتقای دانش و هویت حرفه‌ای»، «جست‌وجوی اطلاعات»، «آگاهی»، «مشارکت اجتماعی»، «ایجاد زمینه همکاری» و «هم‌آفرینی ارزش» می‌باشد که ابعاد کلی مشارکت کاربران را در

«ریسرچ گیت» نشان می‌دهد. با دستیابی به ابعاد مشارکت در شبکه اجتماعی «ریسرچ گیت»، در گام دوم مشخص شد که کاربران این «شبکه اجتماعی علمی» عمدتاً برای ایجاد ارتباط، جست‌وجوی اطلاعات و تقویت دانش و هویت حرفه‌ای خود به این شبکه مراجعه می‌کنند و سپس با مشارکت فعال در این شبکه اجتماعی بدنبال ارزش‌هایی همچون افزایش همکاری‌های علمی، مشارکت اجتماعی و سایر ارزش‌هایی هستند که این شبکه قابلیت دستیابی به آن را برای کاربر ایجاد کرده است.

میزگرد و سخنرانی علمی

ایرانداک برای گسترش گفتمان پشتیبانی اطلاعاتی از سیاست‌گذاری علم و فناوری و آشنا نمودن هر چه بیشتر سیاست‌گذاران با فعالیت‌های مرتبط پژوهشگاه در این حوزه، میزگردها و سخنرانی‌های علمی را برگزار می‌کند و کارشناسان و استادان را برای گفت‌وگوهای انتقادی در این زمینه گرد می‌آورد و دستاوردهای آنها را در اختیار همگان می‌گذارد.

سخنرانی علمی: الزام‌های نهادی زیست بوم بهینه تجاری‌سازی دستاوردهای علمی

در این سخنرانی که تأکیدش بر پژوهش‌های علوم انسانی بود، بیان شد هدف علم شناخت واقعیت است، در حالیکه هدف از فناوری رفع نیازهایی است که به واسطه آن فناوری مورد اشاره خلق می‌شود. امروزه اهمیت فناوری‌های نرم به تدریج آشکارتر شده است که بخش اعظم این فناوری‌ها در حوزه علوم انسانی و اجتماعی بسط یافته است. اما تجاری‌سازی پژوهش‌های علوم انسانی در ایران با موانع و مشکلاتی مواجه است که می‌توان آنها را در سه سطح دسته‌بندی کرد:

- **موانع کلان(ساختاری):** آزادی علمی؛ هویت علوم انسانی(موانع ذاتی، موانع نگرشی، موانع نظام آموزشی)؛ جایگاه دانشگاه و مراکز آموزشی در ایران؛ سیاست‌گذاری.
- **موانع میانی(نهادی):** فقدان حقوق مالکیت معنوی؛ مشوق‌های نهادی(نظام ارتقاء و پاداش - دهی، شیوه تخصیص منابع، رابطه دانشگاه-صنعت، کمی‌گرایی در آموزش عالی).
- **موانع خرد(فردی):** محدودیت‌های فردی(محدودیت‌های علمی، نگرش به نقش بازار در تولید علم).

سخنرانی علمی: سوء برداشت‌ها در تجاری‌سازی پژوهش در آموزش عالی ایران

در این سخنرانی بیان شد که دو مأموریت مهم دانشگاه، آموزش و پژوهش است. ولی دانشگاه‌ها در ایفای مأموریت‌های خود با مشکلاتی مواجه هستند که عبارتند از: کیفیت پایین آموزش در مقاطع کارشناسی؛ کمبود پژوهش اصیل توسط اعضای هیئت علمی، کیفیت پایین آموزش در مقاطع تحصیلات تکمیلی (منابع قدیمی، سونامی دانشجویان دکترا، پدیده دانشجوی دکترا-مدیر، کلاس‌های آخر وقت). همچنین، در این سخنرانی به سوء برداشت‌های موجود از مفهوم تجاری‌سازی و بازار آزاد اشاره شد: تصور بازار آزاد به عنوان بازاری رها و یله و بدون تنظیم‌گر و بدون قاعده؛ بازار آزاد خود سازوکار تشویق و تنبیه دارد؛ تجاری‌سازی یعنی دانشگاه‌ها حداکثر درآمد را داشته باشند. علاوه بر این، ریشه‌های بحران آموزش عالی نیز در این سخنرانی مورد تأکید قرار گرفتند که عبارتند از بحران مالی؛ هرم سنی جمعیت؛ سیاست خودکفایی در آموزش و عدم ورود دانشگاه‌های خارجی؛ سیاست تخصیص اعتبار تحصیلات تکمیلی به دانشگاه‌ها به جای اعزام؛ ماهیت دولتی بازار کار؛ ماهیت سیاسی تصمیم‌گیری در ایجاد شعب دانشگاهی؛ انزوای دانشگاهی از جریان جهانی علم. راهکارهای برون رفت از این بحران‌ها که در سخنرانی مورد اشاره قرار گرفتند عبارتند از: مداخله موثر وزارت آموزش عالی در ارزیابی کیفی؛ اصلاح نظام تأمین مالی دانشگاه‌ها؛ مأمور کردن استادان شاغل در دستگاه‌های اجرایی؛ توجه به تأمین مالی دانشجویان دکترا؛ ایجاد شبکه‌های دانشگاهی، و مقاله با فساد.

سخنرانی علمی: بررسی و تبیین نحوه پشتیبانی مراکز اسناد و مدارک علمی از سیاست گذاری علم و فناوری

مراکز اسناد و مدارک علمی، کانون اطلاعات علمی و فناوریانه را فراهم می سازند و از این جهت به عنوان یکی از نهادهای میانجی مهم نظام علم و فناوری هر کشوری قلمداد می شوند. برای بررسی نحوه پشتیبانی این مراکز از نهادهای سیاست گذار علم و فناوری و حصول اطمینان از وجود روابط لازم در بین این نهادها، به چارچوب خاصی نیازمندیم تا به خلاهای موجود پی برده و راه حل هایی را برای پیشبرد مدیریت، تحلیل و تولید اطلاعات استراتژیک، اتخاذ نماییم. در راستای تحقق این هدف، در این سخنرانی، وضعیت پشتیبانی ایرانداک از سیاست گذاری علم و فناوری هم از دیدگاه سیاست گذاران و هم از دیدگاه مدیران و کارشناسان این پژوهشگاه مورد بررسی قرار گرفته است. اقداماتی که ایرانداک و سایر مراکز اسناد و مدارک علمی می توانند در پشتیبانی از سیاست گذاری انجام دهند عبارتند از: تولید دانش و اطلاعات تحلیلی مورد نیاز سیاست گذاران، تقویت و بهبود فرآیندهای نشر و اشاعه دانش و اطلاعات مورد نیاز سیاست گذاران، مشارکت و همکاری رضایت بخش این مراکز در سیاست گذاری، کمک به تکمیل و تقویت زیرساخت ها، قوانین و مقررات علم و فناوری کشور، و راه اندازی و ساماندهی نظام های آماری و اطلاعات علمی، پژوهش و فناوری.

سخنرانی علمی: بازاندیشی در اسناد سیاستی فناوری اطلاعات در عرصه ملی

یکی از چالش های اساسی کشور در همه دولت ها، تدوین مقررات و اسناد بالادستی در حوزه فناوری اطلاعات است که با توجه به اهمیت این اسناد، موضوع این سخنرانی به ابعاد مختلف تدوین آنها پرداخته است. بررسی ها نشان داده که طی سال های اخیر، اسناد متعددی از سوی نهادهای گوناگون تدوین شده اند هر چند که در سال ۱۳۵۹ نیز اسنادی در این زمینه منتشر شدند. اما نخستین سند منسجم، از سوی آیین نامه شورای عالی اطلاع رسانی و در سال ۱۳۷۷ تصویب شد و پس از آن اسناد متعدد دیگری تصویب شدند. نگاهی به این اسناد نشان می دهد که به طور میانگین، سالی سه سند از سوی مراجع مختلف تدوین شده است. دسته بندی این اسناد با استفاده از دو رویکرد (براساس ماهیت، و براساس مراجع تصویب) صورت گرفته است. براساس مراجع تصویب، مشخص شد که ۱۱ سند از سوی مجلس، ۱۲ سند از سوی هیئت وزیران، سه سند از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی، دو سند از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام و هشت سند از سوی سایر مراجع تصویب شده است. در تحلیل این اسناد نیز از دو رویکرد پایین به بالا و بالا به پایین استفاده شده است در رویکرد پایین به بالا، از مدل STEEPLV که هم برای تدوین و هم برای تحلیل مناسب است، استفاده شده است. اسناد با

این رویکرد در سه دسته «توجه به همه موارد»، «توجه به برخی عوامل» و «بدون توجه» ارائه شده که در دسته «توجه به همه موارد» مشخص شده که ۲۱ درصد از آنها به عوامل ارزشی، ۳۴ درصد به عوامل اجتماعی، ۳۴ درصد به عوامل فناورانه، ۴۲ درصد به عوامل اقتصادی، ۳۹ درصد به عوامل سیاسی، ۵۲ درصد به عوامل قانونی و ۱۳ درصد به عوامل زیست محیطی توجه نشان دادند. در رویکرد بالا به پایین، نیز تحلیل اسناد با توجه به الزامات سیاست گذاری صورت گرفته که عوامل آن از این منظر، به شش معیار میزان توجه به مدل های انباشتی، استفاده از مدل های مشارکتی، تفکر استراتژیک، ملاحظات کوتاه مدت و بلندمدت، وابستگی به برنامه های گذشته و دینامیک بودن دسته بندی شده است. نتایج تحلیل با استفاده از این رویکرد، نشان داده که درباره هر سند، هر عامل متفاوت وضعیت های عدم توجه، مشارکتی، مشخص، کاملاً مشخص و... را نشان داده است.

سخنرانی علمی: حقوق و فناوری اطلاعات

رشد فناوری اطلاعات در سال های اخیر بسیار گسترده بوده و ارتباط گرایش های حقوق با این پدیده مورد بررسی قرار گرفته است. حکومت بر اینترنت در آمریکا آغاز شده و در ادامه این فرایند بسیاری کشورها از جمله ایران خواهان خارج کردن این مدیریت از آمریکا بوده اند. شکاف دیجیتالی باعث برگزاری دو اجلاس جهانی در سال های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۵ در سطح عالی شد و در این اجلاس ها یک سری اصول برای رفع این شکاف در سطح ملی و بین المللی تدوین شد. فناوری اطلاعات ابزار توسعه حقوق بشر تلقی می شود اما در اجلاس ژنو موارد دیگری نیز مورد بررسی قرار گرفت و در طول زمان به تیرهای جدیدی از حقوق هم برخورد می کنیم و از آن جمله می توان به حق دسترسی به اینترنت و پهنای باند اشاره کرد؛ از طرف دیگر فناوری اطلاعات می تواند ابزاری علیه حقوق بشر نیز باشد. فناوری اطلاعات نقش بسزایی در صلح و امنیت جهانی داشته و محدودیت هایی را برای تروریست ها و حامیان آنان ایجاد کرده است. فناوری اطلاعات کنترل حاکمیت ملی و دیدگاه های قدیمی کنترل ملی بر جریان اطلاعات و فناوری اطلاعات را دستخوش تغییر کرده و فضای فراملی را فراهم کرده است. تنظیم روابط خصوصی در فضای مجازی نیاز به تغییرات دارد و در حوزه کیفر نیز جرایم کلاسیک و جرایم جدید نیز باید بازتعریف شوند. استفاده از فناوری برای جریان کار بهتر دستگاه های قضایی به خوبی مورد استفاده قرار می گیرد و دیوان های داوری از راه دور بدون حضور فیزیکی در حال انجام است.

سخنرانی علمی: اخلاق سیاست گذاری علم، فناوری و نوآوری

اخلاق سیاست گذاری شاخه ای از اخلاق کاربردی است که با تمرکز بر فرآیند سیاست گذاری

می‌کوشد تحلیلی از انواع چالش‌های اخلاقی درگیر در این فرآیند و شیوه‌های رفع و رجوع آن چالش‌ها به دست دهد. مسائل و موضوعات مورد بحث در پیشینه اخلاق سیاست‌گذاری به غایت متنوع و متکثرند و تاکنون چارچوبی برای انتظام‌بخشی به تکثر موجود در این حوزه پیشنهاد نشده است. مهمترین محورهای سخنرانی برگزار شده عبارت است از: بررسی ملاحظات اخلاقی در سیاست‌گذاری علم و فناوری؛ پیشنهاد چارچوبی نظام‌مند برای فعالیت‌های مرتبط با اخلاق علم و فناوری؛ بحث درباره میزان سازگاری سیاست‌گذاری‌های تحقق یافته در زمینه علم و فناوری با ملاحظات اخلاقی.

سخنرانی علمی: دسترسی آزاد و نشر علمی

امروزه اصطلاح دسترسی آزاد، در سال ۲۰۰۲ در کنفرانس ابتکار دسترسی آزاد بوداپست که برای حل مسائل ارتباطات علمی محققان تشکیل شده بود، مطرح شد. در این کنفرانس، دسترسی آزاد به معنی دسترسی رایگان و همگانی به بروندهای علمی از طریق اینترنت و هرگونه استفاده اعم از خواندن، دانلود کردن، کپی‌برداری، توزیع، چاپ، جستجو، برقراری لینک، انتقال داده‌ها به کامپیوتر، دسترسی به تمام متن منابع در چارچوب مجاز و قانونی یعنی حفظ حق مؤلف از طریق شناسایی صحیح اثر و استناددهی، بدون هرگونه محدودیت مالی، قانونی و فنی در نظر گرفته شده است. ادغام بخشی از روش استناددهی با فناوری اینترنت به توزیع الکترونیکی بروندهای علمی، دسترسی کاملاً رایگان و نامحدود برای دانشمندان، محققان، معلمان، دانشجویان و سایر افراد در سراسر جهان فراهم نمود. رفع موانع دسترسی به بروندهای علمی در پژوهش‌ها به تسریع فرآیند تحقیقات، غنی‌سازی آموزش، به اشتراک گذاشتن آموخته‌های ثروتمندان با فقرا و فقرا با ثروتمندان کمک کرد. مهمترین محورهای مورد بحث در این سخنرانی عبارت است از: بررسی چرایی نشر علمی؛ بررسی چرایی دسترسی آزاد در نشر علمی؛ انواع تقسیم‌بندی و سیاست‌گذاری در نشر علمی.

سخنرانی علمی: رسانه اجتماعی و حکمرانی

از بهترین راه‌های شناخت و درک دیدگاه‌های شهروندان برای مدنظر قرار دادن آنها در حکمرانی، استفاده از پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی است. سیاستگذاران نیازمند آگاهی از نظرات شهروندان در قالب پست‌های رسانه‌های اجتماعی هستند چرا که کاربران در این فضا با کمترین دروازه‌بانی نظرات خود را منتشر می‌کنند. این یک فرصت استثنایی برای سیاستگذاران است که ارتباط خود را با شهروندان بیشتر و از نیازها و نظرات آنها مطلع شوند و نظرات آنها را در سیاست‌گذاری‌ها به کار گیرند. رسانه‌های اجتماعی می‌تواند کانالی میان کاربران و سیاستگذاران باشد و

به عنوان منبعی جدید در درگیرسازی شهروندان در تدوین و اجرای سیاست‌ها به کار رود. این پدیده فرصتی بزرگ برای دولت‌ها ایجاد می‌کند تا در مورد شهروندان یاد بگیرند و به‌طور موثر با آنها ارتباط برقرار کنند. از آنجا که دولت‌ها در سال‌های اخیر درصدد بهره‌برداری از این فرصت مشارکت کاربران در رسانه‌های اجتماعی بوده‌اند، تحلیل رسانه‌های اجتماعی، مورد توجه قرار گرفته است. در این سخنرانی چگونگی استفاده از داده رسانه اجتماعی و شرایط تحقق اهداف سیاستی به واسطه آن، مورد بحث قرار گرفت.

تحلیل اطلاعات پژوهش‌ها در ابزار سایول

سایول یک پایگاه استنادی تجزیه و تحلیل عملکرد پژوهشی است که امکان ارزیابی عملکرد پژوهشی یک پژوهشگر، سازمان، کشور، منطقه، مجله، گروه پژوهشی و مانند آن را داده و نتایج به دست آمده را با هم‌قطاران آن‌ها و میانگین‌ها و استانداردهای جهانی مقایسه می‌نماید. این سخنرانی این ابزار را از منظر تحلیل اطلاعات پژوهش‌ها مورد بررسی قرار داده است. بدین منظور، ابتدا ابزار سایول به طور کلی معرفی، سپس مفهوم تحلیل اطلاعات در نظام‌های بازیابی اطلاعات تعریف شده است. در آخر نیز ابزار سایول از نظر تحلیل اطلاعات پژوهش‌ها بررسی شده است. مهمترین محورهای مورد بحث در این سخنرانی عبارت است از: چیستی ابزار سایول؛ بررسی مفهوم تحلیل اطلاعات در نظام‌های بازیابی اطلاعات؛ بررسی چگونگی استفاده از ابزار سایول در تحلیل اطلاعات پژوهش‌ها.

آزمایشگاه طراحی سیاست علم و فناوری

با پیچیدگی روزافزون سیستم‌های اجتماعی و اقتصادی؛ فرایند تدوین، تحلیل، و ارزیابی اثربخش سیاست نیز با پیچیدگی‌های بسیاری روبه‌روست. از این رو، طراحی و تحلیل درست سیاست‌ها نیازمند درک درست از پیوند میان آن‌هاست. پیش‌تر، ارزیابی سیاست‌ها بدون پرداختن به پیوند علت و معلولی و بازخورد میان آن‌ها بوده است و بدین‌سان تاکنون روشن نشده که دست نیافتن به هدف‌های سیاست‌های طراحی شده از ناهماهنگی درونی و برونی سیاست‌ها بوده است یا درست اجرا نشدن آن‌ها. آزمایشگاه طراحی سیاست علم و فناوری، با رویکردی میان‌رشته در پی بررسی، تحلیل، شبیه‌سازی، و بهبود سیاست‌ها با دیدگاه سیستمی است. هدف کلیدی این آزمایشگاه دستیابی به بینش ژرف‌تر درباره چگونگی کارکرد سیاست‌ها در سایه روابط پیچیده علت و معلولی میان آن‌هاست. این آزمایشگاه با فراهم‌آوری خدمات پژوهشی و مشاوره‌ای برای سیاست‌گذاران علم و فناوری، پیش از اینکه سیاست‌ها به سندهای رسمی بدل شوند با آزمون آن‌ها در فضای مجازی (شبیه‌سازی) از هدررفت منابع پیشگیری می‌کند و زیان‌های ناخواسته را به کمینه می‌رساند.

☐ تجهیزات

- سیستم‌های کامپیوتری برای اجرای مدل‌های شبیه‌سازی و تحلیل داده‌ها؛
- سیستم شبیه‌سازی چند مقیاسی و چند روشی.

☐ اهداف

➤ تحلیل سیاست

- شناخت، طراحی، و تأیید پیوندها و حلقه‌های علی و مدل علی سیاست‌ها؛
- طراحی مدل‌های شبیه‌سازی؛
- تحلیل سیاست‌ها و بررسی پیامدهای آنها در سناریوهای گوناگون.

➤ بهبود سیاست‌ها در حوزه‌های مختلف علم و فناوری

- طراحی سیاست؛
- طراحی گزینه‌های سیاستی برای بهبود و بازنگری سیاست‌ها؛
- مشاوره سیاستی به بهره‌داران سیاست‌های علم و فناوری.

➤ طراحی و پیاده‌سازی داشبورد رصد و پایش سیاست

➤ ترویج مفهوم طراحی سیاست بر پایه مدل

☐ کارهای کنونی

- پروژه تحلیل سیستمی و طراحی سیاست‌های ارتباط صنعت و دانشگاه در ایران؛
- ترجمه کتاب «تحلیل سیاست در سیستم‌های چند کنش گر».

آزمایشگاه رسانه‌های اجتماعی و حکمرانی داده‌ها

آزمایشگاه «رسانه‌های اجتماعی و حکمرانی داده‌ها» با هدف تسهیل کاربری سیستماتیک تحلیل داده‌های رسانه‌های اجتماعی در فرایند سیاست‌گذاری راه‌اندازی شده است. تحلیل‌های داده‌های رسانه‌های اجتماعی در این آزمایشگاه بر مبنای نظریات حوزه علوم اجتماعی خواهد بود که می‌تواند پایه‌ای برای تحلیل متناسب با زمینه این داده‌ها را ایجاد کند و کاربری بهینه آن‌ها را در سیاست‌گذاری‌ها فراهم سازد. این آزمایشگاه با ارائه خدماتی همچون تدوین اسناد سیاستی داده‌محور در حوزه‌های مختلف نیازمندی سیاست‌گذاران، ارزیابی داده‌محور اجرای سیاست‌ها، ارائه مشاوره جهت کاربری داده‌های رسانه‌های اجتماعی در فرایند سیاست‌گذاری و... تلاش دارد تا رویکرد سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد را با کاربری داده‌های کاربر ساخته‌ی رسانه‌های اجتماعی به عنوان شواهد، توسعه دهد.

اهداف □

- ترویج رویکرد سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد با کاربری داده‌های کاربر ساخته رسانه‌های اجتماعی به عنوان شواهد معتبر؛
- کاربری نظریات علوم اجتماعی (سیاست‌گذاری، ارتباطات و رسانه، اقتصاد، روان‌شناسی و ...) در تحلیل داده‌های رسانه‌های اجتماعی؛
- مطالعه، بررسی و ایجاد رویکردهایی برای بصری‌سازی دانش استخراج شده از رسانه‌های اجتماعی (ایجاد داشبوردهای تحلیل)؛
- مطالعه، بررسی و توسعه مدل‌های پویا جهت پیش‌بینی رفتار کاربران با استفاده از داده‌های رسانه‌های اجتماعی؛
- طراحی سیاست‌ها بر مبنای داده‌های رسانه‌های اجتماعی؛ مبتنی بر رویکرد سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد؛
- ارزیابی سیاست‌ها بر مبنای داده‌های رسانه‌های اجتماعی؛ مبتنی بر رویکرد سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد؛
- توسعه مدل‌های تشخیص شواهد سیاستی از غیر شواهد در میان داده‌های رسانه‌های اجتماعی.

ارائه مشاوره‌های سیاستی

پنجاه سال تجربه و فعالیت‌های علمی-پژوهشی ایرانداک در زمینه مدیریت اطلاعات علمی و فناوریانه، توانمندی ارائه خدمات مشاوره به سیاست‌گذاران علم و فناوری را در ایرانداک فراهم نموده است. عمده فعالیت‌های ایرانداک در زمینه خدمات مشاوره سیاستی را می‌توان در قالب نقد قوانین و مقررات، پیشنهاد قوانین و مقررات، و همکاری با نهادهای سیاستگذار تبیین نمود.

نقد قوانین و مقررات

- ارسال نامه به مقام عالی وزارت عتف برای رفع تبعیض بین استادان آموزشی و پژوهشی در قوانین و مقررات؛

- ارائه دو پیشنهاد به کمیته علمی هیئت نظارت و بازرسی شورای عالی انقلاب فرهنگی.

پیشنهاد قوانین و مقررات

- ارائه پیشنهاد آیین نامه «اصالت‌سنجی مدارک و تشابه یابی و کمک به صیانت از حقوق صاحبان محتوی» به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

- ارائه پیشنهاد آیین نامه «اعتبارسنجی مدارک تحصیلی دانشگاهی» به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

- ارائه پیشنهاد «برگزاری همایش سالانه دستاوردهای طرح‌های ملی شورای عالی عتف» به مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور؛

- ارائه پیشنهاد برای برنامه ششم توسعه در موضوع طرح‌های عمرانی؛

- مشارکت فعال نماینده پژوهشگاه به عنوان دبیر کمیته علوم انسانی و اجتماعی بازنگری آیین نامه ارتقاء در وزارت عتف و انعکاس نظرات استادان پژوهشگاه در این کمیته؛

- ارائه شاخص‌های پیشنهادی برای ارزیابی پژوهش و فناوری مراکز آموزشی و پژوهشی به معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف.

همکاری با نهادهای سیاست‌گذار

- شناساندن فعالیت‌های پژوهشگاه به سیاست‌گذاران از طریق ارسال گزارش عملکرد پژوهشگاه به وزارت عتف، شورای عالی انقلاب فرهنگی، کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی، و...؛

- مشارکت با شورای عالی عتف در برگزاری اولین هم‌نشست طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری؛

-تهیه سند نقش پژوهشگاه در اجرای سیاست‌های کلی علم و فناوری (نظام آموزش عالی تحقیقات و فناوری) (ابلاغی مقام معظم رهبری برای بررسی و تصویب در هیئت امنای منطقه دو پژوهشی؛

-شرکت نماینده پژوهشگاه در کمیته استاندارد ایزو، کمیته فنی TC ۲۶۰ مدیریت منابع انسانی؛

-شرکت نماینده پژوهشگاه در کمیته نظام پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

-شرکت نماینده پژوهشگاه در کارگروه نگاشت نهادی شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

-عضویت رئیس پژوهشگاه در کمیته مشترک همکاری میان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری؛

-عضویت رئیس پژوهشگاه در شورای عالی راهبری شبکه علمی کشور؛

-عضویت رئیس پژوهشگاه در «کمیسیون پژوهش و فناوری شورای گسترش آموزش عالی» وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری؛

-انتصاب رئیس پژوهشگاه به سمت دبیر «کمیسیون تخصصی علوم انسانی، معارف اسلامی، و هنر» شورای عالی علوم، تحقیقات، و فناوری؛

-عضویت رئیس پژوهشگاه در «کمیته سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان شورای توسعه پژوهش و فناوری در علوم انسانی و هنر» وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری؛

-عضویت رئیس ایرانداک در «کمیته تخصصی توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی» وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری.